Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

David Heinrich Köpken

Memoria Conradi Lostii Wismariensis, J. U. D. Et Ab Anno MCCCCLXXXIII. Ad Annum MDIII. Episcopi Sverinensis, Meritorum Ecclesiam Suam Ubertate Insignis : In Academia Rostochiensi duabus Disputationibus ê fide dignissimis monumentis renovata

Rostochii: Wepplingius, 1707

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708

Druck Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

Koepcke, D. H., memoria Conradi Lostii Rost. 1707.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0001
DFG

12.

12

MEMORIA CONRADI LOSTII

WISMARIENSIS,

J. U. D.

ET AB ANNO MCCCCLXXXIII. AD ANNUM MDIII.

EPISCOPI SVERINENSIS,

MERITORUM IN ECCLESIAM SUAM UBERTATE INSIGNIS,

In Academia Roſtochienſi duabus Diſputationibus ê fide digniſſimis monumentis renovata,

à

DAVIDE HENRICO KOEPKENIO,

D. P. D. P.

ROSTOCHII, ANNO MDCCVII.

Typis Joh Wepplingi, SERENISS. PRINC. & Acad. Typogr.

BIBLIOTHEK D. MECKLENB. RITTER U. LANDSCHAFT.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0003
DFG

SERENISSIMI, ATQVE POTENTISSIMI PR
AC DOMINI,

DN. FRIDERICI WILHELMI,

DUCIS MEKLENBURGICI REGNANTIS, *& reliq.*
Domini sui Clementissimi,
In Sanctiori Concilio
De Universa Megapoli
Amplissime Merenti,

VIRO
ILLUSTRI ATQVE EXCELLENTISSIMO,
DOMINO
JOHAN. KLEINIO,

Jurisconsulto Celebratissimo Cancellariæ, Justitiæ, & Consistorii Meklenburg. etiam Directori Gravissimo,

PATRONO SUO ætatem Colendo
HocSchediasma Academicum
obsequiose offert,

Dignissimosqve IPSIUS Consiliis successus
uberrimamqve in tantis muneribus prosperitatem
à summo Numine
precatur
Autor.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0004
DFG

LECTORI BENEVOLO
S. P. D.

DAV. HENR. KOEPKEN, D.

Ondum qvinqve admodum anni effluxerunt, cum in hac ipsa Academia Vitam B. KUTZERI, primi, post suffocata Romanensis aulæ dogmata, evangelici, in celeberrima hac Civitate, Doctoris, ex monumentis illo tempore mihi extraneo concessis, literis & luci committere placuit. In qvo qvidem negocio, si, qvod, tenuioris licet, adhibuimus operæ, ingenuorum virorum calculum assequi potuerit, nobis magnopere gratulamur. Eqvidem tunc temporis

poris haud parum ad evulgandam illam memoriam Kutzerianam nos incitavit benevolentia Venerabilis Domini *FECHTII* noſtri, cujus Viri exploratam eo tempore de conatu noſtro ſententiam, in literis ad nos, ſeqventibus verbis conceptam legere licuit: *perplacuere mihi omni modo pagellæ tuæ, hiſtoriam Sluteri tanta & perſpicuitate, & accuratione enarrantes, ut ego qvidem nec deſiderare in iis qvicqvam, nec animadvertere qveam. Gratulor potius Urbi huic noſtræ, cujus primum Evangelii præconem, ipſo antiqvitatis ſilentio hactenus qvaſi ſepultum, ex inferis qvaſi revocas, & in novam lucem producis. Qvo pacto non tantum de Urbe noſtra, ſed de univerſa terra Meklenburgica optime qvidem mereris.* Cujus, benigniori tamen, judicio aliorum hinc inde non minus benevola deinde acceſſerunt ſuffragia. Has vero omnium blandiores voces licet amori potius Optimorum Virorum in nos plane ſingulari tribuamus, qvam qvod ingenii noſtri tenuitatem capere eas arbitremur: neminem tamen fore exiſtimabimus, cui id ſcribendi genus, qvod bene meritorum famæ inſervit, ad ſolam ſcriptoris jucunditatem, referendum eſſe videatur. Habet omnino ſuam utilitatem, & ſicut omnis hiſtoria apertiſſimum providentiæ divinæ eſt argumentum, & ad vitæ communis uſum maximopere facit, ita vitas illuſtrium Virorum ſi qvis apto orationis filo pertexuerit, multam lectori occaſionem ſuppeditabit, de divinæ gubernationis ſenſu ſibi gratulandi: ſic in rebus aliis, variisqve caſibus, utiliſſimis eum inſtruet præceptis, & aliorum, in fide & moribus, vel integritatem, vel impuritatem, vel conſtantiam vel mobilitatem exponens

nens, propositis illis exemplis opportune sollicitabit, & vel ad imitationem, vel ad aversationem fortissime inducet, ne qvam debiti aliorum virtutibus officii mentionem hic adjiciam. Hinc est, ut complures egregios viros illius non pœnituerit operæ, qvam in commemorandis aliorum virtutibus, vel recensendis etiam vitiis, totiusqve vitæ intervallis dimetiendis adhibuerunt. Qvin illustres qvandoqve personæ id sibi muneris datum esse putarunt, ut vel suam ipsius vitæ historiam literis proderent, vel aliorum, vita sua bene defunctorum, merita posterorum memoriæ commendarent. Nemo in sacris paginis adeo negligenter versatus erit, qvin elegantissima non sane pauca exempla hoc ipsum efficere observaverit. Nec addubitabit qvispiam, illum Romanæ Monarchiæ statorem C. JULIUM CÆSAREM, ad eam nominis famam, qvæ universum orbem impleret, non tam rerum gestarum magnitudine grassari voluisse, qvam qvod nitidissimo eas scripturæ genere proseqveretur. A qvo qvi imperium nactus est, OCTAVIANUS, itidem non indignum sua persona censuit, vitæ suæ historiam multis libris complecti (a). Ita aliorum etiam principum bonorum vitas versibus exposuit AURELIUS ALEXANDER SEVERUS, Imperator Romanus paucis secundus, plurimis vero longe anteferendus (b). Cujus tamen industriæ minime cessit GORDIANUS Senior, qvem Antoniniados triginta libris Antoninorũ histo-

(a) *Vid.* SVETON. (b) *Ex testimonio Lampridii apud* MATTHIAM *in Theatr. Histor. pag. m. 606.*

riam conſcripſiſſe commemorat *CAPITOLINUS* (c). Nondum in publicis literarum monumentis exolevit memoria ANNÆ COMNENÆ, Alexii Imperatoris filiæ, & Nicephori uxoris, mulieris certe inter eruditiſſimas referendæ, cum Alexiade ſua, ſive rerum à Patre geſtarum hiſtoria (d), non vulgarem diligentiæ laudem aſſecuta ſit. Sicuti & JOHANNES CANTACUZENUS ea propter in hiſtoriis non parum nobilitatus eſt, qvod ex Imperatore Monachus factus, ſub nomine Chriſtoduli de Imperio Andronici, nec minus ſuo, luculentam qvatuor libris reliqverit enarrationem (e). Non immerito idem literarum ſtudium, recentiori ævo, CAROLUM IV. Imperatorem publicæ rei ſtudioſiſſimum nova dignatione obruiſſe exiſtimabimus, ſi, per aliorum negociorum intervalla, vitæ ſuæ hiſtoriam diligenter admodum Eum ſcribere cœpiſſe (f), percipiamus. Idem dicendum de ſingulari illo hiſtoriarum, tum hiſtoricorum omnium ornamento MAXIMILIANO I. qvi hiſtoriæ rerum geſtarum Friderici V. & ſuæ ipſius vitæ Autor eſt præcelſiſſimus (g).

Imo

(c) *Apud eundem MATTHIAM l. c p. 616.* (d) *Vid. ARNOLD. K. u K. Hiſtorie P. I. Lib. XII. c. 3. §. 1. M. JOHANNES Sauerbrey poſteriori Diſſert. de fœminar erudit. in Catal. §. 1. M. FRID. GREGOR. LAUTENS. Diſſert. de Originibus Aug. Comnenorum Gentis. in Præfam. & omnino REINHARDI Theatr. Prudent. pag. 341.* (e) *KOENIGII Bibliotheca V. & N. & MARTINI ZEILERI Tract. de Hiſtoric. Celebr.* (f) *SAGITTARIUS Introduct. in H. E. p. 634.* (g) *Qvi à Marco Threitz Saurwein ab Ehrentreitz, qvi Maximiliano*

Imo ex omni antiqvitate pariter, atqve recentiori ætate plura hujus diligentiæ peti possent exempla; illisqve maxime illustribus personis qvodammodo annumerari mererentur, NITHARDUS, & EGINHARDUS, Caroli Magni Nepos, & Gener (*h*), ARNOLDUS Comes Vogburgensis, Marchio de Cham, HERMANNUS Contractus, Comes ille Veringius, BENNO Cardinalis, & ipse AENEAS SYLVIUS (*i*), ERNESTUS Comes in Mansfeld, & Rector qvondam Academiæ Jenensis Magnificentissimus (*l*), & complures alii, si institutum nobis foret, pleniorem eorum connectere catalogum, cum ex his abunde jam pateat, qvantum famæ decus illa autoribus suis comparaverit industria. Enimvero id qvam longissime absit, ut in societatem earum laudum, qvibus tantos Viros posteritas certatim celebrare studuit, venire moliamur, vanissimum enim foret, illud seqvi, qvod tenuitatem nostram prorsus fugeret: est tamen cur literariæ rei, tum etiam petitis eorum, qvibus debemus, non male nos consulturos speremus, si illustrium illorum exemplorum radiis animati, unius, alteriusve Viri bene meriti historiam exposuerimus. Ea spe memoriam CONRADI LOSTII, Sverinensium, illa Pontificia ætate, Pontificis multo

liano à scribendis literis fuit, pure descripta, atq; elegantissimis imaginibus in ligno exsculptis exornata in Bibliotheca Cæsarea asservatur, apud eundem SAGITTAR. l. c. p. 637.

(h) *Confer. de utroq; hoc KOENIG. in Biblioth. & MARTIN. ZEILERI de Histor. celebrib.* (i) *Vid. eosdem, Autor.* (l) *SAGITTAR. l. c. p. 622.*

multo ſpectatiſſimi, ex fontibus fide digniſſimis in præſentiarum renovamus. Cui ſi id deeſſe arbitraberis L.B. qvod non omnes circumſtantias luculenter ſatis propoſuerimus, & forſan plura ad hiſtoriam ejus vitæ ſpectantia omiſerimus, veniam certe habebis neceſſitati, qvippe qvi iis debuimus eſſe contenti, qvæ vel Ampliſſimo Domino *SCHULTETO*, Sverinenſis Archivi Præfecto multo ſolertiſſimo, Fautori noſtro honoratiſſimo, in abditiſſimis ſcriniis reperire licuit, à qvo nonnulla, qvod grato hic agnoſcimus animo, benevole, nobiſcum communicata ſunt; vel ipſimet, ſi non multi ponderis, certe multi operis induſtria inveſtigavimus. Nec male habebit lecturum has pagellas noſtras, qvod occaſione data fuſius aliqvando recenſuerimus ea, ad qvæ declinaverat calamus. Operæ enim precium videbatur, B.L. ea concedere, qvæ in publico ſcripto hactenus nondum acceperat, inprimis cum hiſtoriam noſtram non parum illuſtrent. Qvo minus autem ſiniſtra eorum judicia curabimus, qvi animi qvodam morbo, qvicqvid cum ſuo ingenio non congruit, lacerant, & probroſis ſermonibus illudunt: eo magis incitabimur, utalia Meklenburgicæ hiſtoriæ capita perſeqvamur, ſi benignius tuum, æqva res æſtumatione metientis ſuffragium leve hoc ſcripturæ genus impetraſſe eluxerit.

Ita Vale B. L. & rem tuam feliciter age!

Inde

INde vero ab incunabulis vitam CONRADI LOSTI (m) repetituris, initio ſtatim patria Civitas luſtranda erit, de qva certe ſibi non parum ille potuit gratulari. Qvamvis enim à ſupremo Numine omnis derivetur mentis vigor, ut honeſtiſſimarum artium ſimus capaces, externis tamen illa incitamentis ad vires ſuas exſerendas indiget, atqve exemplis non minus, qvam præceptis egregiis eſt perficienda. Qvæ ſi in amplioribus civitatibus felicius obtineri qveunt, in ijs certe cunas ſuas habuiſſe, & tenerioris ætatulæ auctibus increviſſe, non ultimum fortunæ videbitur beneficium. Refert autem ſibi LOSTIUM noſtrum Wiſmaria, Civitas eo tempore Meklenburgicæ ditionis, à nominis ſui Autore (n), optima portus ad mare Balticum commoditate (o), & nunc etiam ſplendidiſſimo Sveciæ Regis Tribunali multo celebratiſſima.

Ad

(m) *Aliud, ſed contra omnem tabularum fidem, cognomentum viri conſcripſit* GABRIEL; *BUCELINUS, cum in Catalogo Epiſcopp. Sverinenſium eum appellat* CONRAD. ZOSTEN. *Vid. illius German. Sacr. p. I. p. 54.* (n) *VISIMARO, Herulorum Rege duodecimo, qvæ ſententia eſt* MARESCHALCI *Thurii in Annalibus Herulorum Lib. II. Cap.* 12. *Cui etiam aſſenſum præbet M.* BERNH. LATOMUS *in Megalo-Chron. MSto, ad Ann.* 1230. *ubi aliorum conjecturas tum de conditore, tum de appellationis origine ſimul examinat, & pro hac derivatione ipſum Urbis Senatum facere addit, qvi memoriam*

Ad natales autem *LOSTII* qvod ulterius attinet, ſufficient ea, qvæ ex literarum monumentis, omni ſedulitate perqviſitis, reperire licuit. Eqvidem, cum familiam Loſtianam, uti complures alias, vetuſtatis tenebræ prorſus obumbrarint, & nemo ex ea amplius ſuperſit, qvi majores ſuos nobis potuerit demonſtrare, non parum difficultatis habuit, ex qva ſtirpe *CONRADUS* noſter vitam hauſerit, experiri. Tres alios *LOSTIOS*, prænominibus diſtinctos, qvi illa *CONRADI* ætate, & proximis temporibus vixerint, pro ſua patriæ antiqvitatis cognitione, noſcendos exhibuit venerandus ſenex *PARISIUS*, Conſul Wiſmarienſis optime merens. Etenim *GERHARDI LOSTII* nomen Senatorum ejus Civitatis albo adſcriptum cernitur, ex cujus indicio ſimul efficitur, qvod circa annum 1476. in vivis fuerit. Deinde etiam *THEODORICI LOSTII* memoriam ædes in illa platea, qvæ veteris Wiſmariæ dicitur, qva ſeptentrionem reſpicit, ſitæ, conſervant, has enim à *BARTHOLDO LOSTIO* hereditate acceptas, Anno 1559. die Margarethæ in publicis tabulis nomini ſuo tribui curaverat (*p*). Verum ex his qvo minus

moriam fundationis, conſervaturus in Curiæ ſuæ majori Conclavi hæc verba feneſtræ inuri curaverit: Hæc Civitas condita eſt à Viſimaro. *Conf. WERDENHAGEN. Rer. P. Hanſeat. part. 3. p. 664. & LINDEB. Chron. Roſtoch. l. 1. c. 6. p. 37.*

(o) *Vid. præ cæteris* des Verwirreten *Europæ pars ſeptima pag. 806.*

(p) *Hodie illas ibi incolit* Dn. Joachim. Gamlin, *qvi ſibi numerata pecunia eas comparavit.*

minus parentem arceſſamus *CONRADI* noſtri, temporis ratio nos impedit. Diverſi ab his, nempe *PETRI LOSTII* mentionem injicit B. *LATOMUS* (q), qvi â Wiſmarienſibus, cæſo *Henrico ab Haren*, Senatore, & *Johanne Banſchovio*, Conſule, una cum *Everhardo Grote*, *Nicolao Jeſupio*, & *Hermanno Saſſio* Conſul factus ſit. Non dubitavi ſtatim, qvin hic eſſet, à qvo ſatum eſſe *CONRADUM* noſtrum haut falſo exiſtimarem. Nec divinandum amplius erat, cum in *B. CHYTRÆI* teſtimonium (r) inciderem: is vero luculenter teſtatur *CONRADUM* hunc *genitum fuiſſe PETRO LOSTIO, Patritio Wiſmarienſi, & MARGARITA, filia CONRADI PEGELII ſenioris* (s), *â qvo in Eccleſias urbis Wiſmariæ aliqvot beneficia fundata hodie exſtant.* Meminit etiam, diligentiſſimus ille rerum Saxonicarum ſcriptor, *NICOLAI LOSTII*, Canonici Lubecenſis & Sverinenſis opulenti. Qva ratione in eam inducor conjecturam, illum *GERHARDUM LOSTIUM* eumdem *PETRUM* genitorem habuiſſe, & *CONRADI* noſtri fratrem exſtitiſſe, ſicuti id non minus conjicio de *BARTHOLDO* ſuperius commemorato, cujus nomen in albo ſtudioſorum hujus Academiæ ſub primo illuſtri regimine Ducis Meklenburgici BALTHASARIS, qvod in annum 1467.

(q) *In Megalo-Chronic. MSto.* (r) *In Saxonia pag.* 43. (s) *Parens is ſine dubio fuit illius CONRADI PEGELII, qui in hac Academia per multos annos Profeſſorem egit, cujus cognominis filii reſpectu illum LOSTII avum ſeniorem CHYTRAEUS appellare potuerit.*

incidit (t) die 2. Decembr. adscriptum comparet, ut neutiqvam temporis ratio refragetur. *THEODORICUS* autem *LOSTIUS*, qvem superius commonstravi, in tabulas Academiæ hujus, mense Septembri A. MDCX relatus est à *BARTHOLOMÆO CLINGIO*, Phil. & J. U. D. Orat. P. P. & Illust. Princip. Meklenb. Consiliario, I. Rost. Magnif. (u) Hunc autem, si qvid conjectura valeat, *BARTHOLDI* illius filium fuisse dicerem, cujus demortui ædes, hereditate acceptas, postea inhabitarit.

Verum enimvero temporis illud spacium, qvo in lucem editus est *CONRADUS*, omnem nostram sollicitudinem & curam prorsus effugit. *CRANZIUS*, qvi eo tempore in vivis erat, atqve cupidini Lectoris, ob præsentiam (w), rectius cœteris potuisset

(t) *LINDEB. Chron. Rost. Lib. V. c. X. p. 169.* (u) *Qvemadmodum ex ipsis Academiæ nostræ membranis hausimus.* (w) *& ætatis, & loci. Etenim in hac ipsa Academia, Wismariæ vicina, non solum ut Studiosq; vixit, & Baccalaureus Artium à JOHAN. HAN. SS. Theol. Baccal. Facultatis nostræ Philos. ao.* CIↃCCCCLXV. *d. Dionys. electo Decano promotq;, & sequente a.* MCCCCLXVII. *ab eo, qvi à Dionysii die Decanatum gesserat, M. CONRADO SCHEZELIO Theol. Baccal. magisterii honore ornatus fuit, sed etiam sub illud ipsum tempus, cum in Cathedra Sverinensium jam sederet LOSTIUS, adhuc Professorem Philosophiæ in Varniaca nostra egit, atq; Facultatis suæ Decanus anno 1481. 1484. 1483. exstitit, ut sine omni difficultate uberiorem LOSTII historiam nobis relinqvere potuisset.*

set consulere, pauca sane de *LOSTIO* nostro exhibuit; & de ortu ejus ne verbum addidit. Nec B. *CHYTRÆUS* qvicqvam de tempore nativitatis recensuit, nisi qvod MAGNO, Duci Meklenburgico, familiarem & σύγχρονον fuisse, fecerit fidem. Hoc autem Meklenburgicæ gentis sidus, juxta *LATOMI* testimonium, primum conspici cœpit A. MCCCCXLI (x), qvem anno post fratrem vidit BALTHASAR, Dux itidem Meklenburgic9. Jamvero, si MAGNO Duci *LOSTIUM* nostrum *CHYTRÆUS* ita σύγχρονον dixerit, ut eodem tempore, qvo MAGNUS terris Meklenburgicis præesset, *LOSTIUM* in Sverinensi Cathedra sedisse, qvomodocunq; indicarit, bene habet datum, ab illo testimonium: si vero id voluit, qvod pares uterqve egerit annos, non subscribimus probatæ alias fidei & longe meritissimo Autori. Primum enim, non potuisset *CONRADUS* eo tempore, cum Episcopus eligeretur dici à *CRANZIO*, *annis multis gravatus* (y), si anno seculi ejus circiter qvadragesimo prognatus esset, nec sperare poterant Canonici, qvi Episcopi partes ad eum deferebant, virum optimi vigoris, qvalis est, qvi qvadraginta & tres annos agit, non diu superfuturum, uti inferius audiemus. Deinde etiam clarissime constabit, inde ab anno trigesimo secundo ejus seculi inter adultiores eum vitam jam aluisse. Etenim illo inter studiosos Academiæ hujus Varno-Balticæ jam fuit receptus. Qvin ergo ex hoc anno dicti seculi decimi qvinti trigesimo secundo initium vitæ ejus conjiciamus? Ponamus autem anno ætatis decimo qvarto, vel, si mavis, decimo

(x) *l. c. ad ann. MCCCCXLI.* (y) *Metropol. lib. XII. cap. 20.*

mo sexto in hoc Musarum comercium sese recepisse *LOSTIVM* nostrum, annus seculi vel decimus octavus, vel decimus sexto, post millesimum qvadringentesimum natalis foret, qvo nimirum animam spirare cœperit.

Qvamvis autem nihil omnino de his etiam recensuerit M. *BERNH. HEIDENREICH*, Vir de Sverinensi literario ludo meritissimo (z), & historiæ Episcoporum Sverinensiū, manuscriptæ adhuc, autor non contemnendus, in eo tamen cum *CRANZIO*, & *CHYTRÆO* consentit, qvod ex præcipuo inter Wismarienses genere editus fuerit. Sicuti enim à *CHYTRÆO* natus esse dicitur *PETRO LOSTIO, patritio Wismariensi* ita illius indicio *CONRADVS* noster audit aus einem der vornehmsten Geschlechte gebohren zu der Wißmar.

Qvod sufficere etiam poterat ad natalium honestatem, atqve primam ejus virtutis opinionem concipiendam. Qvicqvid vero hic de semine virtutis, egregiæqve indolis è parentibus egregiis & bene meritis derivatæ commemorari posset, qvæ sicuti plantis à radice succus, ita liberis à stirpe sua infundi solet (nec enim id omnes Parentes urget malum, ut cum *Bruto*, *Cassio*, *Torqvato* aliisqve, filios paternis laboribus, & reipub. munere, ac omnium civium societate indignos habere possint (a), sicut etiam tantam calamitatem piis precibus qvosvis genitores

(z) *Sub qvo prima poëseos fundamenta jecit PETRUS LINDEBERGIUS. Vid. Program. in funere ejus anno 1596. à MARCO HASSÆO Rect. Magn. t.t. factum.* (a) *Conf. PLATINÆ Dial. de vera nobilit. p.m. 59.*

nitores propulsare decet,) hoc sane notato *CONRADI* patritio stemmate, subinnuere voluerunt adducti Autores, qvod nulli fuerit diffitendum, *LOSTIO* nostro nihil ad meliorem educationem defuisse. Habuit sinè dubio eos parentes, qvi post impetratum Sanctissimi fontis lavacrum, mentis, & morum sordes tenuiorem ætatem alioqvin fœde obfuscantes, qvantum per sinuosam illam atqve tenebricosam prorsus religionem fieri potuit, eluerint. Ex qvibus id etiam percipere poterat, qvomodo ampliſſimis fortunis, qvibus tum à parentibus, tum â patruo *NICOLAO*, cujus qvidem opulentiam *CHYTRÆVS* prædicat, erat ditandus, ad mentem suam tanto felicius expoliendam, & communem aliqvando necessitatem juvandam recte uteretur.

Si qvam vero hic fecimus mentionem amplioꝝ rum Lostianæ familiæ facultatum, â qvibus *CRANZIVS CONRADVM* nostrum vocare poterat, *Virum bene nummatum* (b), memorabili hoc felicitatis augmento initia vitæ ejus egregie ornari potuisse, facile eluceſcit. Qvamvis enim virtutis igniculi sine ullis fortunæ adjumentis etiam suscitentur, nec opum abundantiâ ad perfectionem suam virtus cogatur uti: plurima tamen incommoda elegantiſſimis cœteroqvin ingeniis exitiosa sufficientium fortunæ bonorum beneficio superari posse, nemo ambiget. Fidem faciunt priscæ ætatis monumenta ipsum poetarum omnium principem *Homerum*, per vicos atqve compita carmina sua cecinisse, iisqve victum qværitasse; & *Torqvatum Tassum*, ne bona qvidem tibialia habuisse

(b) *Metropol. l. c.*

buisse legimus (c). Qvorum sane, & si qvos hujus conditionis viros egregios omnium temporum historiæ nobis offerunt, acerbiora fata merito dolemus: hos vero inter pauciſſimos illos referendos esse non dubitamus, qvi honestiſſimis ausibus iniqvam fortunam contra nisi fuere,& paupertatem suam tanto majori contentione compensarunt. Serenior *CONRADO* nostro suffragari voluit fortuna, nec ad varias scientias aditum sors paupertina ei præclusit. Omnia illa incommoda,omnesqve molestias,qvæ educationem ingenii etiam capaciſſimi ob curtam rei domesticæ supellectilem non raro remorari solent, prospero cursu prætervehebatur. Non aliorum, qvi filium optime formarent, operam compensare difficile erat parentibus. qvi dubio procul nec qvicqvam reliqvi fecerunt, nullisqve pepercerunt sumtibus, qvo filius in probatiorum consortio, patentem, sed præruptum atqve tortuosum illis temporibus, literum campum decurreret. Potiorem vero junioris *CONRADI* curam suscepisse videtur ipse parentis frater, *NICOLAUS*. Ita enim ex manifesto *CHYTRÆI* testimonio comperimus, *studiis bonarum literarum & legum, consilio patrui NICOLAI, Canonici Lubecensis, & Sverinensis opulenti, prima ætate CONRADUM nostrum fuisse adhibitum* (d).

Verum enimvero cum plurimis elegantiſſimis ingeniis ipsa paupertas fortiſſimum extiterit hortamen

(c) *Confer. de utroqve ANTONIUS BORREMANSIUS in dialogo de Poëtis & Prophetis p. 16.*

(d) *Vid. l. c.*

men, ut in ſtudiis humanitatis atqve literarum tanto diligentius verſarentur, aliisqve ê contrario affluentior rerum copia, qvibus à benigniori fortuna erant armati, ingentes nonnunqvam admoverit ſtimulos, ut ad qvælibet alia ſtudia magis, qvam literas animis inclinarent, vel etiam prorſus compreſſis, ut ajunt, manibus ſederent, unum agentes, ut genio ſuo indulgeant: hic ſane primos virtutis *CONRADI*, tenerioris adhuc, radios inſigniter collucere obſervamus, qvod cum ampliſſimarum facultatum ſpe haud fruſtranea aleretur, non tamen ocio ſeſe dederit, nec cuticulæ curandæ vacaverit, ſed animi culturæ fuerit patientiſſimus.

Attamen qvo facilius intelligi poſſit, ne puerili qvidem ætate, CONRADO noſtro occaſionem defuiſſe, qvomodo ad publicas calamitates perferendas animus viri boni conſtantia, & moderatione ſit obfirmandus, percipiendi; paulo ad Civitatis Wiſmarienſis, illa tempeſtate, fortunam meditationem benevoli Lectoris intendere liceat. Et ſane ſi ullo, certe illo temporis tractu, res ibi publica magnopere fuit diſtracta, cum turbulenta aliqvod ingenia multa rabie, & profunda omnia miſcendi ac confundendi cupiditate flagrantia novum ſtatum, novamq; rei publicæ formam qværere cœpiſſent: ut ſeculum illud decimum qvintum univerſam Wiſmarienſium proſperitatem invertere voluiſſe, tantum non videri qveat. Eqvidem, ſi ab initiis hujus ſeculi ordiri voluerimus, tum fœda ſceleſtorum hominum delicta offeruntur, tum aliorum etiam furor in contentiones ſeditioſe

conci

concitatas euntium obſervari poteſt. Opus autem non erit, ut peſſimum iſtud facinus commemoremus, qvod circa tempora 1403. aliqvis admiſit, nobilitate ſangvinis cœteroqvin conſpicuus, cum præcipui cujusdam civis Wiſmarienſis infidam uxorem cum omnibus ſuis pretioſis abducere non dubitavit: qvem tamen mox interceptum penſilem dederunt. Ita ſilentio qvoqve tranſire licebit cædem illam horrendam, ad qvas operarius qvidam manus converterat, qvi, neſcio qvibus intellectus ſui tenebris oppreſſus, ſuis ipſius liberis, & propriæ etiam fœcundæ, jamqve partui vicinæ uxori lucem eripuit, cumqve ad operas relictas reduntem ad vultus truculenti rationem afferendam laboris ſocii concitarent, multo ſangvine imbutam aſciam ejus ſimul mirati, mox abiens ſe ipſum miſere trucidavit. Nec pluribus memoriam *BERNHARDI* illius complecti nunc volo, qvi cum doctrinæ pontificiæ fermenta detegere moliretur, & in ea fidei purioris conſtantia perſeveraret, publico incendio ab Inqviſitore adjudicatus, eodemqve mactatus eſt.

Non tamen ſufficiet ad rerum novarum ſtudium intra Wiſmarienſes parietes illo tempore exæſtuans indicandũ, ſi recenſeamus hic, qvod A. 1410. à conſiliis ampliſſimi Senatus ſui adeo diſſederint plurimi nova molituri cives, ut magiſtratum illis, qvi ad clavum huc usq; conſederant, abrogarent, & compoſituris eas lites Sereniſſimis Ducibus Meklenburgicis, JOHANNI, & ALBERTO, qvi celſiſſima ſua præſentia commotam Wiſmariam tranqvillare cupiebantur, periculum haud exiguum ſtruere videbantur; cujus tamen

tamen nefandi criminis veniam poſtea qvæſiverunt, & ab optimis etiam Principibus tandem conſecuti ſunt (e).

Propius autem ad *LOSTII* noſtri ætatem pertinebunt motus illi occaſione Danici belli conflagrantes. Nimirum poſtea, qvam Daniæ Rex ERICUS, qvi à Pomeraniæ Ducatu ad regna MARGARETÆ Danicæ ſubjecta, ejusdem Semiramidis opera evocatus fuerat, cum Holſatiæ Proceribus de Ducatu Sleſwicenſi, ſtatim ſub initia regiminis, qvod ab anno 1411. repetendum, graviſſima continuaſſet diſſidia (f), accidit, ut ipſæ Civitates Vandalicæ (g), fœderis

(e) *LINDEBERG. Chron. Roſtoch. L. II. Cap. 16. p. 71.*

(f) *Qva ratione fuerint orta, & ſubinde etiam agitata, eleganter ſcripſit WERDENHAGEN in Reb. Pub. Hanſ. P. 3. p. 381. ſeqq.*

(g) *Has ſuo tempore ita numeratas fuiſſe refert B. CHYTRÆUS,* ſex Urbes Vandalicæ, *inqvit,* hoc tempore dictæ, Lubeca, Hamburgum, Roſtochium, Sundium, Wismaria & Luneburga. *Attamen WERDENHAGENIUS l. c. p. 377. per Vandalicas Civitates eas tantum intellectas fuiſſe arbitratur, qvæ fuerint* maritimæ. *Igitur CHYTRÆUM in enumeratione ſex Civitatum Vandalicarum admodum erraſſe exiſtimat, qvod* Luneburgam *huc referat,* qvæ ab origine usqve Ducibus Saxonicis, etiam ſub Billingo, ſuum debeat fundum *Vid. p. 253. nec ullo modo à Vandalis fuerit excitata. Ejus loco autem numerat* Gryphiswaldiam, *qvæ cum* Sundio

Hanseatici sociæ in illam dissensionem inflecterentur. Res eò devenit, ut in conventu, Rostochii anno 1426. habito, Hanseatici Status legationem ad Regem ERICUM, pacis petendæ, & confirmandæ gratia, decernerent. Qva suscepta cum nihil movere Regem possent eorum Legati, ad arma undiqve itum est, qvæ qvidem varia fortuna magnaque vehementia fuere conserta. Mireris, si omnia exponere hic liceret, qvo apparatu, qvibus impensis ab utraque bellantium parte bellum hoc

---

arctiori fœderi Hansæ præ cunctis aliis nomẽ suum antehac dederit. *Utramq; hanc Civitatem rectius vocari Vandalicam, cum in Pomerania, ubi Vandali qvondam suam qvoqve sedem constituerant, qvod ex relicto nomine appareat, ad mare fuerit sita. Id qvod omninò concedendum videtur WERDENHAGENIO. Verumtamen sicut* Hamburgum *à solo non est Vandalica Civitas, & nihilominus in Vandalicarum Civitatum numerum ob arctissimam cum iis societatem relata est, ità* Luneburgum qvoq; propter altrinsecam habitatorum in mercaturis communionem in illa Vandalicarum urbium societate numeratur, *verba sunt CRANZII l. 1. Vand. Cap. 1. p. 4. qvemadmodum ab ipso etiam WERDENHAGENIO factum. l. c. p. 392. Cæterum in hoc Civitates hæ gloriam præcipuam suam deposuerunt ità, ut singulares conventus suos præ reliqvis confœderationis Hanseaticæ Urbibus celebrare solitæ sint vid. WERDENHAGENIUS l. c. p. 251.*

hoc fuerit gestum,&,delperatis sæpè rebus,de novo inchoatum , qvibus latrociniis ac prædationibus à Vitalianis etiam mare terraque fuerit vexata. Rex licet subinde feliciter depugnasset, cum vim tot hostium ,pro libertate suâ strenue pugnantium, qvin in perniciem ipsius vigilantium, ex sententia non posset prosternere, ad dolos animum convertit, scriptis enim ad Civitates literis , Magistratum in odium communitatis vocare studuit, acsi Procerum suorum culpa in tam conferta periculorum agmina intromitterentur , fortunarumqve suarum facerent nautragium. Vah ! qvantum hinc nova moliendi copiam sumlerunt, qvi ex rerumpublicarum subversionibus omnem suam felicitatem exspectabant. Missas nunc faciemus alias Urbes Vandalicas,& unam Wismariam lustrabimus, qvam sane vix tenebricosior alia nox videtur magis potuisse, premere,qvam cum fluctuantis turbæ strepitu a. 1417. contremisceret. Etenim sub hoc prætextu, qvod cum Rege , aliam licet speciem in literis exhibitis præferente,ex Senatoribus nonnulli conspirassent,incitatis jam tum non paucis inter præcipuos cives, homo qvidam inferioris conditionis, sed qvi ad disjiciendam publicam tranqvillitatem natus factusq; videri poterat , prænomine (id enim hic sufficiet) dictus *Nicolaus*,in Magistratus Civitatis misere grassari cœpit. Dies erat Laurentio sacer, cum cives facto freqventissimo concursu ad Curiam confluerent; *Nicolaus* non magis ad lanam, qvam ad homines implicandos egregie compositus, qviqve ad hos motus alios excitaverat, communitati cœpit

exponere, venisse aliqvem Sternberga, (civitate non multum remota, & ex inferioribus apertius noscenda) de periculis summis Civitati suæ imminentibus salutaria afferentem monita, qvod nimirum multis in locis miles colligeretur, in civitatem suam irruptionem facturus, & cives omnes misere afflicturus. Sicuti vero portæ minus fuerint custoditæ, nec integra septimana occlusæ, ita haud difficulter proditionem civitatis hinc elici posse. Faciles habebat alios ad assensum *Nicolaus*, & eos qvidem tranqvillitati non minus infensos. Pars negligentiam illam in custodienda civitate sua accusabat; alii, qvos sine dubio ille malorum promachus subornaverat, non tantum confirmabant, qvæ homo turbulentus profuderat, sed addebant etiam, qvod illa porta, qva Lubecam itur, tum ea, qva Megapolin versus exeundum est, patere visa fuerit, qvin etiam in altera repertus sit vir qvidam, cum curru, & clausira aliqvamdiu fuerint revulsa. Referebant nonnulli, qvod alicubi (*h*) centum armati, & cataphracti comparuerint, qvi aditum obstructū experti ad suos redierint. Qvæ omnia satis comprobarent, convenire inter Daniæ Regem ERICUM, & magistratum suum, & hunc qvidem de prodenda, illum vero de occupanda civitate, & civibus suffocandis, omniqve republica prorsus intervertenda esse sollicitum. Ecce vero, turpissimi hujus mendacii nexus adeo plebem constrinxere, ut turmatim ad cædes Magistratus truculentam dexteram convertere voluissent, nisi pauciſſimorum consiliis

(h) *Ante portam, dictam* die Höllen-Pforte/ *ad oras maris deducentem.*

filiis fuissent retracti. Ita tamen componi non potuerunt, ut prorsus omnem diffidentiam in Senatu suo amitterent.

Interim coram Patribus conscriptis *Nicolaus* cum conjuratis stipatoribus suis comparens, qvasi omnem criminis culpam á se depulsurus multa submisse & humaniter dixit. Quandoquidem autem suspicio potissimum cadere videbatur in eos, qui superiori tempore legatione ad Regem Daniæ functi fuerant (*i*); ex iis sane *Johannes Banschovius* Consul primarius, nullius sibi facinoris conscius, & de collegarum etiam innocentia convictus, *Nicolao*, & sociis ejus, omnem clavium civitatis custodiam sese commissurum profitetur, qvo, si qvid periculi civitati imminere arbitrarentur, tanto attentius citiusve averterent. Eam nec diu refugiunt cives vel ad nutum *Illius* paratissimi. Passim etiam conjurabant, ut alter alteri ad suppetias ferendas esset promtissimus. *Nicolaus*, molitiones suas apud Senatum novis simulationũ involucris callide tegebat, sponte jurans, se nihil iniqvi suscepturum, nec ambitione inflammatum esse, etiamsi enim senatoriam dignitatem ipsi ultro offerre velint, nolle tamen ea dignitate onerari. Modo ex tribus Ordinibus sexaginta deligebantur, qvorum autoritas pro voluntate *Nicolai*, à qvibus omnes pendebant, Patribus immineret. Postqvam sæpius illi concursassent, in hanc tandem itum est sententiam, ut ex Patribus conscriptis *Henricus ab Haren* in custodiam daretur. Nihil contra hos insultus valebat Viri, qvam demonstrare poterat innocentia

(i) *CRANZ. Vandal. lib. XI. c. XII. p. 384.*

centia: non movebant probatiſſimi hominis, ſuperioribus annis, comparata merita, &, cum non poſſent, nec cupiebant qvidem illi turbatores allegare crimen carcere plectendum. Dictum, factum.

Accedebant mox alii, ſtudio in vulgus diſſeminati rumores, ſeniorem Conſulem in jus vocaturi: & *Nicolaus* quidem nullas non adhibuit machinas, ut virum illum, meritorum in rem ſuam publicam copia inclytum, opprimeret. Itaq; de prehenſione ejus qvoqve conſilia in conventibus populi conferebantur. Erant, qvi malevolum ſeductæ plebis propoſitum Conſuli meliora promerito indicarent, eumqve ſincere monerent, ut primam fugæ occaſionem nollet dimittere. Cui monitioni obtemperaturus vir laudabilis vix pomœria Urbis egreſſus fuerat, cum clamore facto, piſtor qvidam aliis ſui ſimilibus ſtipatus innocuum adoriretur, vinctumqve in forum retraheret. Hic vero omnes movebat lacertos effrenatus ille ad infeliciſſima hæc diſſidia alenda autor, *Nicolaus*, ut arma indueret communitati, rigori Conſulis, qvo pro menſuræ ponderisqve rectitudine uſus fuerat, ſi partem ſpectes, jam tum infenſa. Vidiſſes lymphatis ſimiles magno numero in forum convolare, trucemq; tollere clamorem. *LATOMUS*, qvi hanc hiſtoriam tuſius expoſuit, non ſatis efficacia ſibi videtur invenire vocabula, qvibus furentium rabiem exponat. Succeſſus vero illius clamoris hi fuerunt, ut qvi in Magiſtratu publicæ neceſſitatis expediendæ fuerant ſocii, nunc etiam carceris ſocietatem facerent. Cumqve ambo jam in turri qvadam aſſervarentur, plurimis

mis eqvitibus peditibusqve ad portam excubantibus, id à *Nicolai* turba mox effectum est, ut innocentes captivi in carnificis ædes introducerentur: ex qvibus non citius liberati sunt, qvam cum sanguinem eorum profundere consultum esset, & ad locum supplicii deduci deberent.

Posteaqvam enim omnis, ad jus Lubecense, defensio Viris his & primoribus civitatis meritissimis ab ingrata plebe esset denegata, is qvi ad custodiam, tum in turrim, tum ad ædes carnificis primus esset deductus, primus qvoque truculentas carnificis manus experiri, collumque tristi, & adsveto cædibus humanis ferro subjicere coactus est. Cessabat furor in defunctum corpus, sed non cessabat ille, qvo in Consulem incensi erant, æstus, nec sufficiebat contra unius *Nicolai* iniqvitatem rectiora sentientium fides. Prorsus barbarum est responsum, qvod, sicuti ex aliorum fama memoriæ prodidit *LATOMUS*, *Banschovii* uxor tulit ab impudentissimo & immani *Nicolao*. Hæc enim, cum superiori tempore Illius sceleris sobolem aliqvam ê sacro lavacro suscepisset, insignem aureorum florenorum numerũ, qvantum manu sua prehendere posset, scelesto compatri suo obtulit, rogans, oransqve per omnia sacra, ut ad liberationem sui mariti operam omnem vellet conferre. Accepit obtestantis matronæ nummos homo impudentissimus; Sed eandem, cum abitum pararet, ad fores ædium comitatus, oculos in turrim Templi, B. Virgini qvondam dicati, intendit, & his verbis anxiam, & fere exanimem dimisit: Wenn Eurem Mann der Halß so dick wäre als der Thurm

Thurm/ so soll und muß er ihm doch auf im Rumpf nicht bleiben. Miserrimum solamen! Accidit commodum, ut Episcopus Raceburgensis Wismariam eo tempore adveniret, cujus Ecclesiæ inspectioni civitas illa subjecta fuit (*l.*) Obtinuit is, ut de sacro Christi corpore participaret *Banschovius*; qvo facto inter prandendum caput ei in foro præcisum est.

Hic exitus fuit meritissimorum virorum! & Consulis optimi, qvi, ut *LATOMI* verbis utar, manche schwere Reise/ zu Wasser und Lande/ üm das gemeine Beste/ nemblich der Stadt und Bürger Privilegien zu verfechten/ gethan/ und insonderheit darob gehalten/ daß der gemeine Mann billigen Kauff an Brod/ Bier und Fleisch haben möchte/ worauff Er der Becker/ Brauer und Fleischhauer Feindschafft auff sich geladen hat. Qvod si nonnulli ex Senatus membris forte invidia adversus hos collegas suos præstantissimos, & meritorum laude præstantiores ducti, non satis sese oppoluere plebis furori, sed à consiliis & autoritate eorum dissolvi maluerunt, uti *REIMARUS COCHIUS* opinatur (*m*), sibimet ipsis etiam adscribere eos oportuit, qvod non diu post ipsi magistratu abire, aliisqꝫ ea munera relinqvere debuerint, qvæ tamen deinde recipere potuerunt. Illa vero tempestate Consulum honore ornati sunt *Evert Grote*, *Nicolaus Jesup*, *Petrus Lostius* (*n*), & *Hans Sasse* (o).

In

(l) *Qvod germanice est* der den Sprengel über Wißmar hatte/ *qvæ vox est à* Sprencken/ *sancellis munire. juxta* Spatens Teutschen Sprachschatz *p. 2097. sq. cujus tamen alia etiam ratio reddi potest.* (m) *apud LATOMUM.* (n) *Parens CONRADI nostri, de qvo superius,* (o) *Gra-*

In his patriæ suæ dulcissimæ motibus, in hac multitudinis concitatione magnopere pœnitenda, dubium non est, qvin multivariam occasionem nactus fuerit *CONRADUS* noster, ex impotentis vulgi probris, innocentiumqve virorum animi constantia suam ipsius prudentiam ita adaugendi, ut contra illa qvidem animum præmunire, hac vero mature mentem imbuere didicerit. Qvantum autem ad bonarum literarum studiũ attinet, tantos certe in iis hauriendis fecit progressus, ut anno superius jam cõmemorato, qvi nimirum fuit seculi ejus trigesimus secundus in Academia nostra inter studiosos nomen suum profiteri potuerit. Præerat eo temporis tractu nostræ Musarum universitati *HENRICUS BEKELIN*, Juris civilis Licentiatus, & postea qvoqve in illa facultate Doctor, ex qvo sceptra Academiæ à *JOHANNE VOSSIO* Artium & J. U. Doctore in vicesimum sextum â constituta Academia Rectoratum administrandum acceperat. Sub hoc autem primo (p) ejus regimine, & mense qvidem Julio, sacris varniacis initiatus est *CONRADUS*, sicuti id ex Academiæ nostræ fastis

D multa

tam sine dubio memoriã adhuc servat Wismaria alius cujusdam GERHARDI SASSII, Provisoris circa hæc tempora ad Novam Ædem B. Nicolai, in cujus ornamentum duas magnas campanas fundi, & Organum ædificari curavit. Ex illis, qvæ pondere major fuit, disrupta est 1610. cum in honorem defuncti Ducis Meklenb. CAROLI *pulsari debuisset. LATOMUS ex monumentis VVism. ad Ann. 1462.* (p) *Sæpius enim postea Rector fuit fidem faciente ipso Academiæ nostræ Albo, qvem sincere consuluimus.*

multa licet difficultate ob literarum obscuram ejus temporis expressionẽ, certò tamen cognoscere licuit.

His vero jam præmittere voluissemus regiminis hac ætate, in Ducatu Meklenburgico, statum observatu magnopere necessarium; verum cum tricesimus secundus seculi memorati annus, in historia CONRADI, primus sit, de qvo omni certitudine gaudeamus, hic certe significandi locus erit, in imperio Megapolitano jus illo tempore dixisse Sereniſſimam Principem ac Dominam CATHARINAM, ERICI III. Ducis Saxo-Lauenburgici filiam JOHANNI Meklenburgico collocatam. Cum enim Illius glorioſiſſimus Conjux JOHANNES, post septennii matrimonium, ad superos esset evocatus, & ipse etiam ALBERTUS IV. Regis Sveciæ Ducisq; Meklenburgici ALBERTI II. filius, eodem anno 1423. animam imprudis exhalasset, (antea, qvam conjugium cum FRIDERICI Marchionis Brandeburgici filia MARGARETA, tum nondum matura, contractum perfeciſſet,) qvod Principes filii HENRICUS, & JOHANNES tenerrima adhuc essent ætate, ex sententia & noviſſima voluntate moribundi ALBERTI Roſtochienſis atq; Wilmarienſis potiſſimarum Mekl. terræ civitatũ Patribus rerũ in Ducatu gerendarũ cura videbatur gerenda fuisse (q): attamen, qva

(q) *Simile exemplum antiqvi ora tempora viderunt. Ita enim* HENRICUS *LEO Meklenburgicus morti vicinus, Sternbergam, ubi in fatali lecto decubuit, primores è nobilibus & civitatibus Roſtochienſi atq; Wiſmarienſi evocavit, atqve*

qua fuit dexteritate & consilio, Princeps Sereniſſima CATHARINA, Vidua tunc deſideratiſſimi Principis JOHANNIS, adminiſtrationem imperii non infeliciter geſſit. Verum ſub auſpiciis ejus Vir quidam illuſtris maximeqve ſtrenuus, *MATTHIAS AXKOVIVS*, ardua qvævis negocia expediebat, ut hinc etiam *CRANZIUS* non diffiteatur, *matrem parvulorum Dominam* CATHARINAM, *MATTHIAM AXKOVEN* (r) *militem Virum ad omnia fortem, præfeciſſe rebus gerendis, & ejus ductu atqve miniſterio cuncta pro imperio ipſam geſſiſſe.*

Nondum ergò adultiores majorennitatis annos attigerant Principes Meklenburgici, cum non tantum Muſas noſtras ſalutare, ſed earumdem benevolentiam qvoq; demereri jam poſſet *LOSTIVS* me-

horum etiam tutelæ filios ſuos Principes ALBERTUM & JOHANNEM *primos Duces Meklenburgicos commiſit. Vid. CRANZIUS Vandal. l. IIX. c. 16. p. 188. & LATOM. l. c. ad annum* 1329. *cujus primo menſe Januar. diem Ille obiit ſupremum. Attamen hic* ALBERTUS moriens terram & tutelam nepotum ex fratre gubernatoribus Urbium Roſtochii & Wismariæ, non ut adminiſtrarent Principatum, ſed ut conſiliis & auxiliis foverent parvulos commiſſiſſe *dicitur CRANZIO Vandal. l. XI. c. 1. p. 249.* (r) *Idem ille eſt AXKOVIUS, qui fratribus Ordinis Franciſci Ribbenitzenſibus aureum poculum dono dedit, cum filiam ſuam ANNAM ibidem, in cœnobio virginum, vivere voluiſſet. LATOM.* aus der Ribbenitzſch. Uhrkund. *l. c.*

us. Adduxerat secum in hanc Academiam progerminantia virtutis & doctrinæ semina, qvæ hi qvidem egregiè adolescebant, ut iniqve judicaturus videatur, qvisqvis voluptatibus eum abstrahi, aut turpi ocio à literarum studiis avocari voluisse dixerit. Qvod si enim ex fructus ubertate non minus seminis bonitatem, qvam diligentissimam terræ culturam non ineptè colligimus: ità qvoqve de eruditionis, virtutisqve *CONRADI* nostri præstantia minus vanè judicaturum arbitror, qvi eum An. MCCCCXXXVI. à *JOHANNE MEDEBLICHIO* qvi ultimus ante commigrationem Gryphis Waldensem Ampliſſimæ Facultatis Philosophicæ nostræ fuit Decanus, secundo inter septendecim alios Viros Juvenes loco, Philosophiæ Baccalaureum fuisse creatum, (s) posteà verò Iuris Utriusq; Doctorem publicè etiam promotũ percipiet. Qvo verò ab adventu in hanc Academiam anno summos in Iure honores fuerit consecutus, & à qvonam Antecessore in id fastigium evectus sit, noscere nobis non licuit. Qvamvis enim conjiciamus in hâc Musarum Universitate, qvæ prima studiorum ejus mater fuerat, virtutis præmia *LOSTIUM* reportasse, illam tamen temporis circumstantiam, & num adhuc ante, an vero post secessum Musarum nostrarum in vicinam Gryphiswaldiam? eruere non potuimus, cum vetustiores membranæ splendidissimam nostram Facultatem Iuridicam dudum defecerint, sicuti & parvi momenti illa futura esset observatio.

Vidimus hactenus *CONRADUM* nostrum studiis sedulo vacantem, & in iis eo progressum, ut scientiæ & vir-

(s) *Qvod membranæ nostræ Facult. fidelissime testantur.*

& virtutis publicum referret testimonium. Quod si autem ad obscuri,& per duo illa memorabilia Concilia, Constantiæ & Basileæ habita, nondum melioris seculi genium eruditionem *LOSTII* nostri comparatam fuisse dixeris, id sane inficias ire neutiqvam velim, cum in aperto sit, qvanto impedimento elegantissimis ingeniis semper fuerit doctorum & ingenuorum Virorum si non omnis defectus, rarior tamen numerus: unde est, ut illa ætate omnia studiorum genera tanta contentione nondum sint pervestigata. Interim sicuti lucidior facula in illis tenebris reliqvis præluxisse mihi videtur *LOSTIUS* meus non dissentiente *CRANZIO*, cujus hæc verba: *Sverinensem Ecclesiam brevi NICOLAI Pontificatu viduatam regendam accepit Dominus CONRADUS, cognomento LOSTEN, Wismaria ortus, atqve in utroq; jure doctus* (t). Cum enim testimonium non tam ferat de summis in Jure honoribus ei collatis, sed eo loco *in utroq; jure doctum* fuisse studio asserat, id certe indicare voluit, majori, qvam vulgo fieri consveverat, sollicitudine *LOSTIUM* in literis fuisse versatum, ut nec in immerentem sua ornamenta nostra Academia contulerit. Quod comprobasse crediderim B. *CHYTRÆUM, cum studiis bonarum literarum ac legum à prima ætate adhibitum fuisse ostendit.*

Dubito vero, quo potissimum argumento adductus fuerit *LOSTIUS*, ut illi canonicæ vitæ generi sese dicare maluerit, quam reipublicæ emolumentis invigilare, qui tamen sinceris consiliis eam adjuvare didicerat, tum præceptis doctorum suorum inter

 scientissi-

(t) *Metropol. lib. XII. c. 20. p. 331.*

scientissimos ejus ævi munitissimus; tum qvoqve experientia variorum memorabilium casuum non parum corroboratus. Eqvidem, si primam monasteriorum omnium rationem spectemus, eademque precum, vigiliarum, beneficentiæ, charitatis, & similium virtutum officinas, tum qvoqve bonarum & liberalium artium sustentacula fuisse, saltem ut essent, pientissimos eorum Autores voluisse (u) cernamus: nec minus in constituendis Templis Cathedralibus hunc scopum fuisse intentum observemus, ut verbum Dei, ac, proxime secundum illud, artes linguæq; ab idoneis magistris ex cathedra proponerentur, Canonicum agere non minus, sed vel magis qvodammodo glorioſum fuisse videbitur, qvam cum in foro versari, vel etiam in cathedra ecclesiastica populum docere contigerit. Si vero animum subeat, qvo pacto a prima origine & instituto fœde defectum sit, qvomodo Canonici immodica piorum magistratuum liberalitate supra modum locupletati officium visitandi, docendi, commentandiqve, cui ſ. serio adstrinxerant, primum tanqvam humile nimis negligere, ac tastidire, deinde velut abjectum, sordidumqve palam aversari cœperint, solis contenti horis canonicis, qvarum tamen etiam paulo post pertæsi vicarios chorales sibi surrogarint, (w) alienum sane videri

(u) *Vid. B. D. LOBECHIUS Disput XXVI. in Aug. Confess. §. 5. & MEIBOM. tom. 3. p. 240.*

(w) *Conf. Idem MEIBOM l. c. p. 241. Vid. LUTHERUM tom. 7. Jen. Germ. p. 61. & alios apud D. CASP. MAVRITIUM Exer. de Simonia p. 116. seq. Nec dubita veris accedere NIGELLO WIREKERO Anglo, veritatis evangelicæ testi multis ante Luthe-*

videri possit, & indignum *CONRADO* nostro in tam ocioso vitæ genere ætatem consumere. Dicis, huic tamen Viro non eam fuisse mentem, ut cum reliqvis Canonicis de munere suo remitteret, sed potius eam placuisse sententiam, ut ad primam constitutionem muneris sui partes revocaret, & sedula scripturæ canonicæ explicatione auditores suos ad necessariam ejus observantiam non minus incitaret. Ego vero *LOSTIO* meo nullam injuriam facturus esse videor, si potissimam rationem, qvæ ipsum commoverit, ut canonicorum esset frater, dixerim, tum sedatum Viri ingenium, à strepitu forensi prorsus abhorrens, præsertim, cum superiori tempore probe observasset, qvæ pericula & calamitates vel optimorum tranqvillitatem, qvin vitam ipsam qvandoqve concuterent: tum inprimis etiam patrui *NICOLAI*, qvem & Lubecæ, & Sverini Canonicum fuisse, superius percepimus, monita. Qvemadmodum enim ipsius consilio legum studiis sese dicaverat *CONRADUS*, ita ejusdem etiam incitamenta ad hoc vitæ genus eum præ cœteris pertraxisse crediderim.

Nec enim, si illorum temporum habitum respiciamus, & illius ævi hominum judicia consulamus, ullo pacto dedecori erat *LOSTIO*, Canonicorũ Ordini

---

rum annis, imo integris seculis, venerando, qvi de vulgo Canonicorum ita ait: Hi sunt, qvi faciunt, qvicqvid petulantia carnis, imperat, *& alibi*: Totus in errores mundus, pereuntibus istis, ducitur, *nec non*: Hi sunt, justitiam qvi prostituere pudicam, falsa loqvi linguas qvi docuere suas. *Vid. JACOBI THOMAS, Dissert. de Viro hoc probatissimo § 93.*

Ordini annumerari. Sive enim reminiſcamur patritiam ei a parentibus obtigiſſe dignitatem, notum eſt, vel generoſiori ſtemmate prognatos non tantum ad clavũ Eccleſiarum ex multo tempore conſediſſe, ſed etiam dignitates præcipuas obtinuiſſe & omnes Canonicatus, atqve omnimodis de patrimonio Chriſti, piisqve fundationibus pingviori portione eſſe gaviſos (x), ut adeo Principes illuſtriſſimi canonicis ſeſe adſcribi libentiſſime paſſi ſint. Sive etiam ad ſtudia *LOSTII* oculum intendamus, eo usqve provecta, ut honoris qvodam augmento conſpectiora fuerint, certe eruditis illa eccleſiaſtica munera inprimis erant conſtituta: ſicuti & juxta Patres Concilii Conſtantienſis illi, qvi eruditione reliqvis præſtabant, in occupandis dignitatibus eccleſiaſticis præferendi erant.

Parum autem abeſt, ut exiſtimemus *LOSTIUM*, prius, qvam jus Capituli nanciſceretur, Canonicum fuiſſe domicillarem (y), nec enim huic peculiare qvoddam privilegium acqvirere potuiſſe *NICOLAUM* facile dixerimus. Hujus tamen efficaciori commendatione felicius effectum eſſe, nemo forſan dubitaverit, ut Pontifex Romanus NICOLAUS V. qvondam *Thomas Lucanus* appellatus, pro ſingulari ſua erga doctos benevolentia eodem, qvo in Cathedram Ipſe evectus erat, anno poſt milleſimum qvadringenteſimum qvadrageſimo ſeptimo, ſed ducdecimo

(x) *Vid. HAGEMANN. de omnigena hominis nobilit. Lib. 2. Tit. 21. p. 307.*

(y) *du FRESNE in Gloſſar. tom. I. p. 755.*

cimo octavo Calend. Jul. *LOSTIO* noſtro primum vacaturam, in Cathedrali Eccleſia Lubecenſi, præbendam, uti vocant, (z) decreverit, eamque ſententiam ſuam confirmaverit ſtatim, addito mandato ad Epiſcopum Sverinenſem, atqve Præpoſitum Scleſvicenſem, ut *CONRADUM LOSTIUM*, vel Procuratorem ejus, omni opera juvarent, qvo deſtinatam præbendam occuparet (a). An vero ea etiam initiatus ſit? cum monumenta neceſſaria nos deficiant, affirmare non audemus, ſicuti nec temporis illud momentũ explorare potuimꝰ, qvo Sverinenſibus Canonicis fuerit annumeratus. Tanto minus autem dubitari poteſt, qvin talem ſeſe *CONRADVS LOSTIVS* in gerendo Canonicatu Sverinenſi præſtiterit, qvalem nebuloſa illa tempora requirebant, quiq; majoribus munerib9 pro incolumitate Cathedræ illius non indignus haberi poſſet. Ita enim factum eſſe colligimus, ut *Archi-Diaconatus Tribſeenſis* ejus præ cœteris curæ committeretur.

Quo pacto *LOSTII* dignitas quantopere aucta fuerit, apertius conſtabit, ſi quæ Archidiaconorum

E ratio

(z) *Quæ collatio ex conſideratione menſiũ Papalium, ſive reſervatorum, neceſſariã lucem fœneratur. Vid. D. LAURENS, in Diſp. de Jure Papali Principum Evangel. ſub Illuſtri SAMUELE STRYKIO habita, Cap. IV. §. 1. pag. 59.*

(a) *Fidem ferente Extracto qvodam Archivi Sverinenſis, ex Authenticis Capituli literis Anno 1603. facto, p. 149.*

ratio fuerit in Ecclesia Sverinensi, paulo altius repetierimus. Nimirum, sicuti aliæ Cathedrales Ecclesiæ Canonicos suos habuere, & ex iis nonnullos pro ratione meritorum, qvæ in societatem suam contulerant, variis titulis & muneribus admodum honorificis exornare solebant; ita etiam Sverinensis Cathedra, qva fuit amplitudine, non pauca in bene meritos, & posterius etiam merituros conferre potuit honoris augmenta. Habuit illa suum Præpositum, Decanum, Thesaurarium, Archidiaconos, Scholæque & rei musicæ præfectos. Jam, cum de aliis officiis nostra impræsentiarum non interfit quicquam investigare, operæ tamen pretiũ erit percipere, quidnam muneris fuerit Archidiaconorum? In genere autem nosse juvabit, in Ecclesiis Cathedralibus Archidiaconorum officii fuisse, ut certas Diœceses Episcopatui subjectas administrarent, & qvotannis visitationes in eis exercerent, qua ratione nomen à districtu inspectioni suæ commisso sortiebantur(b).

Non

(b) *Vid. du* FRESNE *Glossar. tom. I. p. 303. & D. PETRI PHILIPPI Cleri Apostolico-Catholici Assertor & Vindex Cap. IX. pag. 142. Ita Episcopus Verdensis, præter Præpositum Bardovicensem, in septem diversis locis, suo Episcopatui subjectis* Archidiaconos *constituere solitus est, de qvibus vide Amici nostri honoratissimi, Domini* Schlöpckens *Chronicon Bardovic. P. II. Cap. I. §. 15. p. 229. Ex his Archidiaconus Modestorpiensis jurisdictionem Ecclesiasticam Luneburgi, in Patria mea, exercuit in personas, beneficia, res,*

Non minus ergo Archidiaconus in Cathedrali Ecclesia Sverinensi is fuit, cui certus districtus esset concessus, ut quæ in eo ad Ecclesiastica spectarent, ab Archidiacono sedulo perviderentur. Hujusmodi districtus duos in primis, apud *HEDERICUM* observare mihi licuit, qui ambo nomine illo insigniti sunt. Ita enim *Archidiaconatus Tribseensis*, & *VVarnensis* ad hanc Cathedram pertinuere. Et *VVarnensem* quidem districtum recentiori demum tempore *Archidiaconatum* fuisse appellatum, superioribusque annis non nisi à Diacono quodam ita administratum, facile largiar: nihilo minus tamen, qvod jam ante tempora Reverendiss. UDALRICI Ducis Megap. & Episcopi Sverinensis, Archidiaconatus nomen Warnensi Diœcesi fuerit tributum, plane non ambigo. Novi ejus tempore ita v. gr. lectum fuisse: **Auß unsern** Archidiaconat **zu Waren hat der** Collector **daselbst eingesandt**/ &c: eo ipso tamen non prohibeor, quo minus eam appellationem temporibus *LOSTII* nostri jam obtinuisse arbitrer. Et quid dubitem? cum B. *CHYTRÆVS*, *REIMARUM HAN* competitorem illum *JOHANNIS-THVEN*, qui *CONRADO* in gerendo Episcopatu ex suffragatione collegarum successit (c), dixerit *Archidiaconum VVarnensem* (d).

ecclesiasque, donec ab EUGENIO *IVto Pontifice Senatui permissum esset, Præpositum qvendam habere, qvo sic spiritualem, atqve temporalem jurisdictionem intra muros oppidi tenerent. Ejus Præposituræ adhuc vestigia qvædã ibi apparent.*

(c) *Cum ad electionem Episcopi, ad diem Vtum Martii Anni 1504. suscipiendam, absentes Canonicos*

De *Tribſeenſi* diſtrictu, Archidiaconatus nomine ad Sverinenſem Cathedram pertinente, antiqviora obſervavi monumenta. Ex qvibꝰ hæc notari merentur. Cum anno 1248. *WILHELMO*, Viro ſane inſigni (e), pedum Sverinenſium Epiſcoporum in ſignum eccleſiaſtici regiminis eſſet traditum, isqve ſtatim die Viri Templum Cathedrale Sverini, præſentibus tribus aliis Epiſcopis, nempe Verdenſi, Lubecenſi, & Caminenſi inauguraſſet, eodem illo anno JAUROMARUS II. Princeps Rugianorum (f), Epiſcopatum hunc pagi cujusdam donatione auxerat (g), cujus nomen *Exſen*, in ea regione ſiti, qvæ ab oppido *Tribſe*, à propinqvo fluvio Trebela ita dicto (h), nomen ſortita eſt. Acceſſit deinde liberalitas JOHANNIS Saxo Lauenburgici, qvi anno 1261, univerſâm Terram Tribſeenſem, tanqvam feudum Sverinenſi

convocaſſet ULRICUS MALCHOVIUS, & Capitulum Sverinenſe, ejusdem anni d. 22. Januar.

(d) *CHYTRÆUS l. c. pag. 132.*

(e) *Uti eſt apud CRANZ. Metrop. Lib. IIX. c. 13. p. 208.*

(f) *Vid. MUNSTERI Coſmol. p. 1131.*

(g) *Vid HEDERIC. in vita WILH. Epiſcopi Sverin.*

(h) *CHYTRÆUS l. c. p. 40. niſi planior ejus derivationis ratio videatur, qvam habet. NIC. MARSCHALCUS, in Annal. Her. lib. I. c. XI. oppidum illud* Tributum Cæſaris *ab ære Romano olim ibi recepto dictum eſſe aſſerens; unde colligerem,* Balthaſarem Rhaw, *qvi A. 1622. Decano JOH. POSSELIO Græc. Ling. Profeſſ. & Facult.*

rinensi Cathedræ contulit: quam dotationem postea qvoque A. 1293. sedi Episcopali confirmavit WITZLAVUS. Et qvidem prima collatio integri districtus hujus facta fuerat Episcopo Sverinensium sexto *RUDOLPHO I.* Confirmationem vero postea obtinuit *GOTTFRIDUS I.* Episcopus in eadem Sverinensi Cathedra octavus, idemq; primus ê familia *Bulloviorum.* Successerat huic *HERMANNUS* II. ex stirpe nobili *Molzanorum*, qvem autor historiæ Episcoporum Sverinensium *HEIDENREICH* aptiorem gladio, qvam pedo gestando fuisse observat (i): Is vero in bellum implicitus æs alienum contraxerat, Ecclesiæq; suæ bona oppignoraverat. Eodem tempore nonnullos reditus ex districtu Tribseensi aliis in pignus relictos esse conjicio, qvos deinde sedente in cathedra *LVDOLPHO*, ê familia *Buloviorum* oriundo, Capitulum reddi sibi petierat ab Archi-Episcopo Bremensi, qvippe cui generalior cura cum Sverinensis, tum aliorum etiam in Inferiori Saxonia Episcopatuum commissa fuerat (k). Hic autem *LVDOLPHVS* in sæpius citata

Phil, Seniore Magisterii honore ornatum, in membranis nostris dictum fuisse Tributiensem-Pomeranum.

(i) *Ut fidem addicere non possimus CRANZIO, virtutis ejus mentionem facienti, Metrop. Lib. IX. Cap. 7. p. 240.*

(k) *Numerum, & nomina eorum exhibet HENRICUS WOLTERUS in Chronica Bremensi Vid. MEIBOM. Res German. tom. II. §. 44.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0041
DFG

tata historia Episcoporum Sverinensium, anteqvam pallium esset adeptus, *Archidiaconus* fuisse dicitur *Tribseensis*. Successor ei anno 1339. ex eadem gente datus est, *HENRICUS BULOVIUS*, eodem *Archidiaconatu Tribseensi* defunctus, quique *Thesaurarius* Ecclesiæ illius fuerat. Ex qva recensione id simul patet, non leve dignitatis pariter, atque utilitatis augmentum *Archidiaconis Tribseensibus*, præ reliqvis Canonicis, contigisse. Sicuti enim solenne qvondam fuerat Ecclesiis Cathedralibus, ubi Episcopi essent eligendi, *Præpositis* suis illum honorem deferre (1): ita ex his colligi posset, posteriori tempore successionem in Ecclesia Sverinensi ad *Archidiaconos Tribseenses* perveniisse. Deinde etiam facile crediderimus, non exiguos reditus ex hoc Archi-Diaconatu, ad eos, quibus commissus erat, promanasse, si, à *BVLOVIO* Episcopo, *BVLOVIVM* consanguineum *Archidiaconatui* illi præfectum fuisse persvadeamur, qui certe aridiore proventu, & tenuiori conditione propinqvum suum donari non facile passus est.

In hoc autem tam splendido munere, dubium non est, qvin susceptas partes suas ea cura sustinuerit *LOSTIUS* meus, qva attentiorem desiderare non poterat Capitulum; saltem, ut illorum temporum erat habitus, ita se exhibuit, qvo negligentiæ notam non incurreret: alioqvin eo honoris eum ascendere neutiqvam permisissent, qvem tamen consecutus fuit, ut ab Archidiaconatu transiret ad Episcopatum.

Annus

(1) *Teste* CRANZIO, *Vid. Metropol. v.* 213.

Annus jam agebatur post millesimum qvadringentesimum, octogesimus tertius, mensisqve Februarii tertius dies illuxerat, cujus hora tertia fluente, *CONRADUS LOSTIUS* noster ex suffragiis Canonicorum Episcopi dignitatem indueret. Hujus vero anni sicuti nunqvam pœnituisse potuit Sverinensem Ecclesiam, qvamdiu adhuc pontificiis tenebris immersa esset: ita ejus quoque omnes purioris doctrinæ studiosi jucundam semper conservabimus memoriam, qvod is immortalis memoriæ Virum, & fidei nostræ integerrimum defensorem, LUTHERUM in hanc mundi lucem produxerit. Sed Sverinensi Ecclesiæ idem prorsus salutaris fuisse merito illis hominibus dicebatur. Imo variam felicitatis suæ periodum ab initio ejus temporis, qvo *LOSTIVS* in Cathedra sedere cœpit, universam illam diœcesin repetere potuisse, ex inferius dicendis clarius eluceſcet.

Nova, quin summa, nunc dignitate *LOSTIVS* sese ornatum conspiciebat; & suo etiam *LOSTIO*, jamjam salutato Episcopo, tanquam novo qvodam sidere refulgebat omnis Episcopatus Sverinensis. Venerabatur certe ex hoc tempore Virum tum ex honestissimo thoro, atque à nobilissimis parentibus genitum, tum quoque eruditionis publico testimonio conspicuum, & vario rerum usu in duplici & *Canonici*, & *Archidiaconi* munere pollentissimum. Tanto minus hic illam censuram qvispiam vibrare ausus fuerit, quam usurpatam leges à *BUCELINO*, qvi Episcopos Metenses recensens meminit etiam *BORBONII*, filii naturalis HENRICI IV Galliæ Regis, ex

ex *HENRIETTA de BALSAC* Domina *de VERNEVIL*. *Idem* (*eheu*) inqvit, *Abbas Boniportus*, *Vallis Sarnenſis*, *Tyronii*, *& S. Germani Pariſienſis. Tales*, *& ſæpe pueros* (*m*), *& adulterio natos dolemus Galliam olim religione nobilem*, *præſules habere*, *& eheu habere meruiſſe*! (*n*)

Addendæ hoc loco ſunt rationes, qvæ potiſſimum valuere, in *CONRADO* noſtro ad Epiſcopi dignitatem evehendo, qvas nec reticuit *HEDERICUS*. Primum enim fatetur, divitias *LOSTII* magnam Collegis ſpem feciſſe, ut, ſi Epiſcopus eſſet, Cathedræ ſuæ poſſeſſionibus egregie eſſet proviſurus. Qvæ enim ſuperiori tempore aliis pignori eſſent poſitæ, nondum ab Anteceſſore *LOSTII*, *NICOLAO PENZIO*, erant liberatæ, qvin ipſe *NICOLAUS* ad ſolutionem bis mille marcarum Lubecenſium, qvas confirmationi ſuæ dignitatis impendere debuerat, Capitulo fuerat obligatus (*o*). Huic ille citatus Autor aliam addit cauſam, qva, in hanc electionem ut concederent, fuerint commoti; putarunt enim ob

gran-

(*m*) *De Puerulis Illuſtribus*, *in Cardinalium Collegium adeo cooptatis*, *vide Max. Rever. Dni MAYERUM*, *hodie Pomeraniæ citerioris Præſulem in Diſput. de Cardinali Decano pag.* 16. *Illud vero prorſus ſingulare eſt Pueri Cardinalis exemplum*, *qvod* JULII III. *beneficio is præbuit*, *qvi antea Simias ejus curaverat. Vid. ZIEGL.* Schaupl. der Zeit. *p.* 293.

(*n*) *Part. I. German. S. p.* 36. *num.* 87.

(*o*) *Teſte HEDERICO in vita ejus.*

dævam ætatẽ *CONRADUM* suum nõn diu fore superstitem. Et sane, si à primis academicis annis *CONRADI* ætatem computemus, & tum qvidem, cum albo studiosorum inscriberetur, circiter qvatuordecim, vel sedecim annos natum fuisse existimemus, non difficile erit dicere, nunc qvidem, cum Episcopus eligeretur, eum jam septuagesimum annum transcendisse. Præterqvam verò, qvod utilitati sedis Apostolicæ nihil derogaverant, qvi senes Episcopos præoptarent, qvo tanto citius Annatas novas sperare posset, Capituli etiam commodis satis callide videbantur prospexisse, qvotqvot in electionem senis Episcopi conspirabant, qvia jam paucis illis regiminis annis novus Præsul illa, quæ sperabant, emolumenta posset comparare; si vero concepta de eo spes decollasset, hoc supereesset solatii, senectutem ejus morti jam esse vicinam, à qva, deficientibus paulatim viribus, non diu post esset subjuganda. Hac forsitan ratione compulsi Canonici Sverinensis, cum Anno 1479. in locum BALTHASARIS Ducis Meklenburgici, qvi derelicto pallio, ERICI Pomeranorũ Ducis filiam MARGARETAM, sororem SOPHIÆ, qvæ fratri MAGNO collocata erat, uxorem duxerat, Episcopum vellent eligere, ad grandævum *NICOLAUM* Episcopatus administrationem detulere, qvi in tertium annum vix sedit: sicuti nunc etiam in Episcopalem Cathedram evocaverant *CONRADUM* nostrum, *Virum bene nummatum, sed annis multis gravatum.* Verum enimvero, *cum non diu crederetur superfuturus, sedit in annum vigesimum* (p).

Qvod si brevioribus hic interponenda sunt, qvæ

F ad

(p) *Vid. CRANZIUS Metropol. Lib. XII. Cap. 20. p. 331.*

ad Meklenburgicæ regionis administrationem pertinent, omnino renovare no oportebit memoriam maxime inclyti Principis & Ducis Meklenburgici, re & nomine MAGNI, Patre HENRICO illo geniti, qvi cognomine *Pingvis* in Historiis noscitur. Sicut enim ex antecedentibus perceptum est, post immaturam mortem JOHANNIS, atq; secutum non multo post obitum ALBERTI IVti, orbata marito Principe JOHANNE conjux superstes CATHARINA, non-dummaturis filiis Principibus, JOHANNE, & HENRICO, consiliis *MATTHIÆ AXKOVII* adjuta fasces tenuit, donec circa An. *MCCCCXXXVIII* (q) ipsi juniores Duces imperium sumerent, & conjunctim etiam administrarent. Altero autem fratrum JOHANNE illo An. *MCCCCXLIII.* (r) ad superos evocato, res omnis devoluta est ad HENRICUM à differto corpore *Pingvem* (s) appellatum, sed & nova Stargardiæ possessione auctum, cum ultimus ejus lineæ Dux ULRICUS II. hausto poculo venenato (t), qvod tamẽ ad

(q) *Vid. LATOM. ad A.* 1439. (r) *Conf. Clariss. THOMÆ Analecta Gustrovienſia Period. III. in Conspect. Geneal. Tab. V.* (s) *Pluribus hanc appellationis rationem ostendit MARSCHALUS THURIUS in Annal. Herulor. Lib. VII. c. 8.* (t) *Tristissimum hunc casum LATOMI verbis ad A. MCCCCLXXI. subjiciam, qvæ licet pluscula fuerint, relegere tamen non recusabit L. B.* Als Er aber (*nimirum Dux* ULRICUS *lineæ Stargardiensis, itinere in Terram sanctam, qvod cum* MAGNO & BALTHASARE *ingressus fuerat, defuncto*) wieder anheim kam/ kam er jämmerlich um sein Leben/ denn er hatte 2. von Adel an seinem Hoffe/ welche ihnen unter andern am Geblüte und Tugend wohl

und

ad alium suffocandum præparatum fuerat, vitam cum morte commutasset. HENRICUS uxorē domū

 duxerat

gleich / aber beym Fürsten an Gnaden ungleich waren. Daher schöpffte der weniger Begnadete eine Mißgunst und Haß wieder den andern und wünschete in seinem Hertzen / daß er ihm lieber zu Grab möchte folgen / dann ihn für Augen gesund / und ihn beym Herrn vorgezogen sehen. Dieweil er aber nicht wuste / wie er ihn in und mit Ehren auß den Hoffe und Leben wegschaffte / als wurd er Rahts / ihn durch Gifft zu tödten / beredet demnach dasselbige und setzte es zur Hand / in Meinung bey ertappeter Gelegenheit es ihm unvermerckt beyzubringen. Aber der fromme und löbliche Fürst / so dieser Büberey / und hinterlistigen Nachstellung keine Wissenschafft hatte / findet das Gifft / und trincket so viel davon / daß er den Tod davon nimt. Muste also der großmühtige / und wegen seiner Kriegsthaten hochberühmte fromme Fürste / welchen vorhin in so vielen Kriegs-Schlachtungē weder die Büchsē noch die Schwerter tödten können / von seinē eigenem und ohne zweifel getreuen Hoff und Kammer-Junckern ohn und wieder seinen Willen getödtet / und dadurch nicht allein seine Gemahlin / Frau MARGARETHA, sondern auch daß gantze Land in Traurigkeit / weder so ihn GOtt durch einen natürlichen Tod ihnen genommen hätte / geführet werden. Es ist aber seine / kurtz vor seinem Abschied geführte Rede wohl Andenckens werth / da er gesagt: O GOtt wie hat man gekämpfft / und gerennt umb 4. Bretter und ein Lacken! Ist zu

Wantzke

duxerat DOROTHEAM, FRIDERICI I. Burggravii Noribergensis, & Comitis Hohenzollerani filiam

Wantzke im Kloster begraben/ und daselbst sein Schwerdt/ Wapen und Helm angehencket/ und für etlichen Jahren das Epitaphium auff Hertzog ULRICHS Hochsel. Gedächtnüß Begehr von *MILIO* seinem Raht alda gesetzet worden.

HÆc tua nobilitas toties spectataq; virtus
Promeruit, cippus ne nudus ossa tegat.
Dux ULRICE *tibi data stirps est, linea summa est.*
Te tulit extremum Stargaris alta Ducem.
Te genus & proavus decorant, Te stemmata gentis
Tollunt, Tu factis nobile nomen habes.
Vicini sensere virum, sensere cohortes,
Victricesq; tuas extimuere manus.
Nonne hac ad tumulum vagina conditus olim
Principis ULRICI *fatifer ensis erat?*
Hoc, fide, accinctus gladio sæpe hostica castra,
Sæpe Duces fudit Marchia terra tuos,
Hic Solymæ magna comitatus Principe templa
Vidit, tum Sinai saxa stupenda jugi.
At postqvam varios habuit sub Marte labores
Urget Grandævum senior atq; dies,
Error inest rebus: sic non sibi mixta veneno
Ignarus sceleris pocula forte bibit.
Et cum supremum sentiret superesse laborem,
Hos cœlum intuitus protulit ore sonos:
O qvantum belli, qvantus cum sanguine sudor
Qvattuor obq; asses, vile toralq; Deus?
Verum ille ut merito posthac honore jaceret,
Principis ULRICI *hoc nobile fecit opus.*
Vivit perpe tuo, mortisq; est nescia virtus
Si bene pro meritos præmia digna manent,

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0048
DFG

filiã(u) ex qva suscepit ALBERTUM, JOHANNEM, MAGNUM, & BALTHASAREM, tresq; filias, CATHARINAM (x), ANNAM, ELISABETAM. A morte vero HENRICI, qvæ anno *MCCCCLXXVII.* post triginta & novem annorum imperium, secuta est, ALBERTUS Vtus qvidem ex consensu fratrum Gustroviæ aliqvandiu imperitavit, sed hoc ipso anno MCCCCLXXXIII. improlis diem obiit supremum. Secundo-genitus JOHANNES in terram sanctam profectus, nec unqvam patriæ redditus est. Superstites erant fratres MAGNUS, & BALTHASAR. Hic prius Episcopum egit Sverinensem usq; ad annum MCCCCLXXIX, uti est apud *HEDERICUM* (y): cum vero cerneret dominationem Meklenburgicam jam jam ampliorẽ sui divisionem inter plures pati posse dimissa Ecclesiæ Sverinensis cura conjugium iniit, & cum fratre summa animorum consensione, nec tamen diviso imperio præfuit, ita tamen, ut fratri MAGNO potiorem regiminis curam reliqverit (z). Ejusdem vero MAGNI pro Ecclesiæ

 augmento

(u) *Qvam habuit Sverini cum matre, nonnullos adhuc annos superstite, sine ulla dissensionis intercapedine.*

(x) *Nomẽ* CATHARINÆ *ab Avia* CATHARINA *habuit, qvæ tanto perfusa est gaudio novæ sobolis nativitate, ut in honorem Dei aureum poculũ sacris usibus dicaverit, qvod Bützovii, qvoties Episcopus sacra synaxi uteretur, adhiberi consvevit, teste LATOMO ad Ann. MCCCCLIV. Verum hæc* CATHARINA *in tenella adhuc ætate concidit, & nondum septennis casu qvodam difficiliori afflicta animam exhalavit. LATOM. ibid.* (y) *Vide in Vita* BALTHASARIS (z) *Conf. eundem HEDERIC. l. c.*

augmento impensissimam industriam, & sollicitudinem prorsus singularem occasionem dedisse arbitror illi familiaritati, qvam inter ipsum Ducem Serenissimum, atq; *LOSTIUM* nostrum intercessisse commemorat B. *CHYTRÆUS* (a).

In Romana Civitate Petri Vicarium sese illo tempore jactitabat SIXTUS IV, naturæ dotibus eximiis instructus, & pontificiæ suæ autoriiatis non ultimus amplificator. Hujus summi Pontificis tum lectæ fuere literæ publicæ, qvas ab appenso sigillo, *Bullas* appellare consveverunt (b), nimirum *Bulla promotionis & confirmationis* ejus, *Bulla juramenti*, *Bulla absolutionis*, *Bulla ad Archi Episcopũ Bremensem*, *Bulla ad Capitulum*, *Bulla ad Clerum*, *ad Vasallos*, *ad Populum*. Etsi enim superioribus temporibus confirmatio Episcoporum ab Archi Episcopis, qvorum curæ essent subjecti peteretur, & hi demum ab ipsa Romana curia pallium acciperent, posteriorum tamen temporum alia plane erat facies, cum apostolica, uti dicitur, sedes, omnia, ex qvibus qvæstus aliqvis rediret, (c) ad se pertraheret. Eos mores revera ita poterat ferire *MANTUANUS*

venalia nobis
Templa, Sacerdotes, Altaria, Sacra, Coronæ,
Ignis, Thura, Preces, Cœlum est venale, Deusq;,

Qvos versus elegantissime prorsus, dialecto illa ætate usitata, seqventem in modum reddidit. B. *GRYSE* ad Ædem B. Catharinæ hic Rostochii qvondam Pastor

(c) Der

(a) *Libr. c. pag. 43.* (b) *Vid. de FRESNE Glossar. Tom. I. p. 638.* (d) *Conf. D. LAURENS de Jure Papali Princ. Evang. Cap. III. p. 59*

Der Pape mit Kercken/ und Altar
Mit Wieroock/und aller syner Wahr/
Dat Hilligdom/ und Klocken-Thon/
De Helle/dat Fege-Für und syn Lohn.
Ock dat Gebedt/des Himmels-Thron/
Ja Godt sülvest tho Rom feyl stahn (e).

Sicuti ergo ab Archi-Episcopo Bremensi Sverinensium Episcoporum & confirmatio & inauguratio olim peragebatur, ut hinc ipse *CRANZIUS* se nescire profiteatur(f), qvid impetrare debuerint duo illi Canonici, qvos *THEODORUS* Episcopus Sverinensis anteqvam Cathedram conscenderet, Romam misit, cum illo tempore ab Archi-Episcopo tum confirmatio, tum consecratio peti consveviſſet: ita nunc mutatos seculi sui mores seqvi oportuit *LOSTIUM*, ut dignitatis suæ splendorem ex aula Pontificis derivaret. Indicium etiam factum est à Camera Apostolica persolutæ à *CONRADO* Annatæ. Summa autem expensarum pro ea factarum fuit 463. florenorum, octo assium, & sex obulorum. Nec tamen id mirum videri poterit, qvod & apocha hæc, & illa diplomata qvatuor integris mensibus antea, qvam Episcopus constitueretur *LOSTIUS*, videantur consignata. Subscriptio enim ibi

(f) *Vide Ejus* Spegel des Antichristischen Pawestdoms *&c lit. O.* (f) *Qvod tamen ut insolitum non ignoraſſe crediderim* CRANZIVM. *Rationem enim ipse affert, cum literas Pontificis ad Archi-Episcop. Bremensem exponit, qvibus defectum natalium legitimorum, qvod milite qvodam soluto & soluta genitus esset, supplebat Pontifex. Metropol. Lib. VIII. C. 3. p. 201.*

ibi habet *A. MCCCCLXXXII.* & in his Bullis legitur: *Datũ ROMÆ MCCCCLXXXII. 9. Kal. 8br.* Etenim hinc elucescit, annum superius adductum octogesimum tertium, diemqve tertium Februarii de consecratione testari tum qvidem peracta, cum suffragia Canonicorum pro electione ejus jam superiori anno fuerint collata. Ita vero, colligi potest, *HEDERICI* verba etiam esse intelligenda, qvi de *LOSTIO* nostro infit: Wird nach gethanem Eyd zum Bischoff zu Sverin vom Capittel erwehlet / und *confirmiret* den 3ten *Febr.* umb 3. Uhr Nachmittag Anno 1483. Sicuti & hæc mens fuit B. *CHYTRÆI*, qvando ad verba: *inde Episcopus Sverini electus & consecratus*, in margine addidit annum *MCCCCLXXXIII.* ut ad *inaugurationem* potius respiceret. Qvod tanto illustrius patet editionem germanicam Saxoniæ ejus, de Anno 1597. qvam ipse Autor celeberrimus revisit, intuenti, ubi ad verba: Darnach Bischoff zu Schwerin worden, in margine adjecto est annus *MCCCCLXXXII.* Cal. Julii, qvo simul ipse dies innotescat, qvo votis sibi suis destinaverint, Canonici *LOSTIUM* Episcopum.

Sicuti vero Scholastici novem personarũ generibus qvibus non licet vovere, nempe *amentibo, furiosis, pueris, puellis, clericis* (*qvatenus scil. ad peregrinationes & alia, qvæ sine detrimento Ecclesiæ fieri neqveunt, se obligant*) *servis, religiosis* (*sine licentia Prælati*), *uxori, & viro*(g), ipsos etiã *Episcopos* annumerant; ita cum *LOSTIUS* qvondam, forte non dissentiente Episcopo, statuisset in Angliam iter facere, & Templum

(g) *Qvæ sunt ipsissima verba nostratis Theologi B. DAVIDIS LOBECHII disputat. XXVII. in August. Confess. p. 24.*

Templum qvod B. Thomæ sacrum erat, visitare, & re Ecclesiæ Sverinensis esse videbatur electum nunc Episcopū *CONRADVM* â voti hujus observatione absolvere. Qvare *JVLIANI* Episcopi Sabinensis literæ datæ sunt ad sacerdotem illum, qvi *CONRADO* nostro a sacris erat confessionibus, ut susceptum votum illud rescinderet, qvod SIXTI Pontificatus tempore jam factum est (h).

Jamqve, ne ulterius ignoremus, qva sollicitudine, qvave contentione omnem suorum exspectationem impleverit *LOSTIVS*, actiones ejus nunc contuebimur, tum pro restituenda, tum pro ornanda Ecclesia sua, acerrimo, & ut verum fateamur, sapienti nonnunqvam consilio susceptas, eo ordine, qvem temporum series nobis in plerisq; injungit: ex quibus effici poterit, non facile pœnitentia duci potuisse, qvi suffragatione sua *LOSTIUM* Episcopum esse voluerant.

Prima vero laus *CONRADI* Episcopi est, qvam *CRANZIVS* ei tribuit (i), qvod multa Ecclesiæ prædia pignore obligata, aut ære gravata alieno redemerit, & Ecclesiæ libera reddiderit. Qvo si non eamdem, certè non multo posteriorem gloriam promeritus est ea, qvam â suis tulere, qvi pio animo agros illos Ecclesiæ Sverinensi primi liberalissime concesserant. Lectissimis vero vestigiis ita secutus est laudatos in illa Cathedra majores, ex. gr. *ALBERTVM*, inde ab anno 1356. Episcopum, sed deinde alii Cathedræ dicatum, qvi omnem operam navavit, ut oppida ad Episcopatum pertinentia,

(h) *Vid. in Citato Extractop. 286.* (i) *In Metropol. lib. XII. c. 20.*

Butzovium & *Warna*, qvæ *BULOVII* occupaverant, restituerentur, deñ die Kirchen Güter wären dermassen verkleinert/daß der Bischoff im gantzen Stifft kaum so viel Raum hatte/da er sein Haupt hinlegte(k): *FRIDERICUM II.* Warnæ A. 1375. demortuum, natu *BULOVIUM*, qvi Cathedram suam debitis gravissimis numerata pecunia liberavit, atqve suis itidem impensis creditoribus aliis satisfecit, ut de hypothecis suis decederent: *HERMANNUM KOEPPEN*, vel, qvæ est scriptio *ALBERTI CRANZII*, *CAPPE*, qvi pro ejus virtute hæc scribit: *Optimus in ea Ecclesia Pontifex, qvi cum bona illi plurima providendo, acervando, constituendo feciſſet, multa Ecclesiæ prædia dudum alienata revocavit, pignorata luit, & ad qvietum usum Ecclesiæ suæ providentia reduxit* (l). Errare vero hic *CRANZIUM* probe asserit *HEDERICUS* (m), cum ea de *HERMANNO* proferat, qvæ in *FRIDERICUM Bulovium*, de qvo paulo ante, aptissime qvadrent, sicuti non minus graviter fuerat hallucinatus, qvando *FRIDERICUM* hunc plebeium origine Virum fuisse putaverit, cum tamen familiam & generosiorem stirpem monumentum Sverini in Æde Cathedrali adhuc superstes manifeste demonstret. Qvicqvid deniqve præclarum hac in parte præstitit *WERNERUS WOLMERVS*, Butzovii Anno MCCCCLXXIII. fato functus, ut *CRANZIUS* de eo affirmare posset, qvod *cum magna laude præfuerit Ecclesiæ suæ, multa extruens in arcib9 Ecclesiæ, nullis magnis impendiis ecclesiã gravaverit, mediocris in sumtib9, & omni apparatu: providus in omni opere, modestiamqve*

(k) *HEDERIC. in Vita ejus* (l) *Vid. Metropol. lib. XI. c. 33. p. 309.* (m) *in Vita HERMANNI.*

qve ubiqve servaverit (n); id cum ampliationeqvadam de *LOSTIO* nostro dici poterit. Neque vero contra hæc munificentiæ documenta afferri poterit, quod *GERHARDO LOSTIO* Consuli Wismariensi, & *Marqvardi Langedidericbs* viduæ *GERTRVDÆ* in eadem civitate, in *STROEMENDORPIENSI* sacello annuos reditus duodecim marcarum Lubecensium, nimirum ex agro *Pennevitze* sex & dimidiæ marcæ, alioqȝ loco *veteri Woltern* dicto qvinqve & dimidiæ marcæ, pro ducentis marcis Lubecensis monetæ *Butzovii Anno 1484. in Octavis S. Martini* vendiderit. Consensit enim sine dubio in hanc venditionem universum Capitulum Sverinense, à qvo, demortuo circa initium Anni *MCCCCXLIV. HERMANNO*, constitutum fuerat, ne cui Episcopo liceret unqvam, pretiosa illius absqve Capituli præscitu divendere, vel pro pignore alicui cedere, vel ad profanos usus convertere (o): tantoqve magis curatum fuit, ne illæ facultates & prædia sua distraherentur, ex qvibus anniversarii fructus ad Cathedram redundarent. Potuit illi venditioni temporis ratio favere, qvo paratam pecuniam majori Ecclesiæ necessitudini sine dubio impendere volebat Episcopus, qvam commodiori occasione redderet emtoribus: sicuti ea etiam conditione contractum signatum esse observo, ut Capitulum renumerato ære suum qvovis tempore reciperet.

Dubitari autem posset, an ædes eas, qvas à *Nicolao Gornovio* Cive Sverinensi, pro septuaginta qvinqve marcis Anno MCCCCXCVIII. Dominica I, post Michaelis festum emit, in augmentum

(n) *L. c. lib. XII. c. 5. pag. 313.* (o) *HEDERIC. in Vita HERMANNI.*

Ecclesiæ suæ comparaverit, nisi indicium ejus in literas Capituli esset relatum (p): si enim ad privatas *LOSTII* facultates debuisset censeri, non sane Episcopatus illius chartis fuisset insertum.

Commodum hic afferetur illis contentionis mentio, qvam subiit *LOSTIUS* cum Meklenburgicis Ducibus MAGNO, & BALTHASARE ad Cathedrale Templum in civitate Rostochiensi instruendum. Pro eo enim ardore, qvo uterqve Princeps & inprimis MAGNUS Ecclesiæ augmentis invigilandi flagrabat, facili negocio à Clero Sverinensi fuerant incensi, ut Collegiatam Ecclesiam dici vellent, qvæ hic loci B. Jacobo qvondam fuerat dicata. Ratio autem, qva commoti fuerint, ut in hac præ cæteris civitate Cathedram erigere conniterentur, inter alias ita expressa legitur apud *LINDEBERGIUM*, *ut nocte dieqve in ea laudes divinæ perennarentur* (q), *& Doctores postmodum laboris pertæsi se collocarent ad qvietem*, qvi nunc saburratis marsupiis dispergerentur per totum terrarum orbem, adductis secum qvæ diuturno labore conqvisiviissent. Cum igitur MAGNUS Dux qvi *efferbuerat in re, qvam divinus cultus & splendor religionis omnibus facit commendabilem*, uti loqvi-

(p) *In cit. Extract. No. CCCCLXXXVII. Nicolaus Gornow* Bürger zu Schwerin verkauffte dem Bischoff *CONRADO* ein Hauß auff der Schelfe vor 75. Marck/ *Anno* 1498. *Dominica Ima p. Michaël.* (q) *mallem dixisset, perennarent, sed cum CRANZIO ita lib.* XII. *c.* 39 *p.* 314. *loqvi placuisset, idem forte vocabulum præoptavit LINDEBERG, Chron. Rost. lib. III. Cap. XIV. 19.*

loqvitur *CRANZIUS*, Senatui & Academiæ Roſtochienſi hanc ſuam intentionem patefeciſſet, tanto major ſpes ex eorum demonſtrata in hoc inſtitutum animi propenſione videbatur elicienda, fore, ut votis ipſius feliciter ſatisfieret. Aſt, qvam acerbe, qvam iniqve complures deinde contra id ſenſerint, qvomodo non tam Eccleſiæ, qvam dominationis ſuæ augmenta Principes optimi intenderent, & munitionem qvandam, ad civitatem hanc coercendam, intra mœnia ejus eſſent ædificaturi, uberioribus legi poterit apud citatos paulo ante autores. Ubi ſimul obſervari poteſt, qvanta acrimonia Ducum ſuorum conſiliis univerſa plebs Roſtochienſis repugnaverit. Ea ergo, qva polluit authoritate *LOSTIUS* noſter, exacerbatum vulgus venerabili & paterna ſua adhortatione demulcere ſtuduit, ſicuti patet ex indicio *LATOMI*, mittler weile brachte Er (nimirum MAGNUS Dux Meklenburgicus, qvi uti regiminis, ita etiam Eccleſiæ longe majorem curam geſſit fratre BALTHASARE) ein freundliches monitorium beym Biſchoff zu Schwerin Hr. *CONRAD LOSTEN* an die Roſtokker aus/ darinn er ſie vermahnet/ der Fürſten gut und chriſtlich Vornehmen nicht zu hemmen/ſondern nach allen Vermögen fortzuſetzen/ daß S. *Jacobs* Kirche/ům Beförderung GOttes Ehre willen/ zum Thum gemacht würde. Im Fall aber ſie nach/ wie vor darin ſich würden zu widerſetzen und legen/ ſo würde Er als ein treuer Hirt durch den Ban/die reudigen Schaffe von den geſunden Schaffen der Chriſtenheit abſondern und ausſchlieſſen/und ihnen alles Predigen und Gottesdienſt legen. Qva tamen minus induci potuerunt Roſtochienſes, ut

Ducis sui conatibus suam suffragationem conjungerent. Tum vero cum nihil efficere potuisset monitione sua, nec seqventi etiam tempore dicto magis essent audientes Rostochienses, fulmen illud præsignificatum eos feriit. *LATOMUS* eum in finem addit: Der neue Bischoff wolte die Fürsten nicht erzürnen / hat derowegen die Stadt Rostock mit allen Bürgern und Einwohnern in den grossen Bann gethan. Ubi tamen non repugno, si qvis existimaverit, non ita *CONRADVM* nostrum Ducum Meklenburgicorum iram metuisse, ut hac unice commotus excommunicationis ferula Rostochienses percussserit: sed cum muneris sui partes reqvirere crediderit, ut qvod minatus fuisset, nunc sollicite effectui daret, simul ipsis etiam Ducibus Meklenburgicis, & imprimis MAGNO gratam præstitisse operam, qvi illa Rostochiensium contumacia non minus, qvam superiori violentia (r) valde offensus fuerat. Omnia tamen recte habere, nec integritatem suam dispelli ab hoc Episcopali fulmine potuisse sibi persvadebat universa plebis concio, qvod justo tempore ad summi Pontificis Romani tribunal provocassent, sicuti & hanc sententiam ê doctis complures comprobarunt, pro invalida illam excommunicationem ita habendam esse. Nec dubitarunt ex Clericis Fratres Franciscani & Dominici, (qvorum collegia hic Rostochii erant, & illorum qvidem ad templum B. Catharinæ, horum vero ad illud, qvod B. Johanni sacrum est,) qvin hac vice minus affligi potuissent. Qva ratione cum illi sacra continuo facerent, fulmen illud ecclesiasticum sibi non adeo perni-

(r) *de qva Vid. LINDEB.*

pernicioſum eſſe reputarunt. Eoqve minus ſibi metuerunt, cum Academia qvoqve conſiliis aliorum de inefficacia Cathedralis illius fulguris, ob interpoſitam appellationem, acceſſiſſet (s). Qvibus vero motibus inde agitata ſint Roſtochienſium mœnia, usqve ad ipſam Templi Cathedralis conſtructionem, ex *CRANZIO*, & qvi ex eo ſua hic mutuatus eſt, *LINDEBERGIO* legi poterit. Breviſſimis hic notari poterit, Ducem Meklenburgicum MAGNUM cum Epiſcopo Raceburgenſi, qvi fuit *JOHANNES PARKENTIN*, ſub Autumni tempus Romam conceſſiſſe, atqve ibi facilem deſideriis ſuis inveniſſe Pontificem INNOCENTIUM octavum, â qvo etiam ſufficiente facultate armatus fuit Princeps religioſiſſimus: cumqve ad loci religioſi conſtitutionem conſecratio Epiſcopi reqviratur (t), anxie petiti negocii exſecutor conſtitutus eſt præſens Epiſcopus Raceburgenſis, addita ſimul ea clauſula, ut licet Pontifici Romano, qvi ægro plerumq; corpore laborabat, ſpiritus intercluderetur, decretum tamen illud vigore ſuo non excideret. Gratiſſimum cœteroqvin ſanctiſſimo ſ. v. Patri illum Ducis Meklenburgici conatum exſtitiſſe, hoc adeſt documentũ, qvod Aurea Roſa eum donare promiſerit, qvam ſeqvente qvoq; anno Roma ipſi miſſam eſſe teſtatur *LATOMUS* (u).

Non

(s) *CHYTRÆUS l. c. p. 41.* (t) *Vid. D. LINDEMANNI Exercit. Juſtinian. Diſput. I. tit. XI. §. 4.* (u) *loc. cit. Eamdeinde anno MCCCCLXXXVIII. in feſto Corporis Chriſti Grevis molæ, ubi conventus ad ſopiendos Roſtochienſes motus celebrabatur, una cum hoſtia circumferri curavit, populo eadem veneratione eam proſeqvente, qva ipſum ſacrum Symbolum*

Non addo hic Rostochienſiũ conſultationes, qvomodo Ducum ſuorum miniſtris, iisqꝫ, qvi Epiſcopi Raceburgenſis nomine facultatem à Pontifice Romano conceſſam demonſtrabant, reſponderint, variisqve promiſſis, interpoſitisqve aliis tergiverſationibus id egerint, ut conatus Principum prorſus everterent, atqve diſturbarent. Cum vero ex ſententia Principum ad ipſam ſolennitatem cathedram in Templo Jacobæo ſtatuendi ventum eſſet, qvæ munia *LOSTIUS* noſter obierit, ut hoc loco ſignificemus, inprimis monemur. Dies erat duodecimo

---

lũ. Rationẽ tanti honoris roſæ huic habiti addit ex REIMARI COCHII Chronico Lubecenſi: Denn der Heil. Pabſt hatte ſie zu Rom in der Kirch zum Heil. Creutz auff dem Altar mit wohlriechenden Balſam zerrieben / Meß-Wethe-Waſſer / und allen wohlriechenden Kräutern / und Gewürtz durch Abergläubiſche Gebete und Segen / zäuberiſcher Weiſe am Roſen-Sontag oder *Dominica Lætare*, ſeiner Gewohnheit nach geweyhet / (*Conf. ad hos ritus RECHENBERGII Diſſert. de Aurea Roſa Lipſiæ Anno 1666. habita*) und Hertzog *MAGNVSSEN* als einem mächtigen *Magnaten* und groſſen Beförderer der Römiſchen Kirchen / zur Beſtätigung ſeiner Päbſtiſchen Lügen und Mörderey / in und mit groſſer *Solennität* zugeſchicket / mit dieſen *Epigrammate*:

Accipe MAGNE *roſam auri Duxfronte ſerena,*
Summi Pontificis munera magna fero

Regnum

cimus Januarii anni *MCCCCLXXXVII.* qvo Sereniſſimi Duces MAGNUS, & BALTHASAR (x) una cum Epiſcopis venerabili dignitate conſpicuis *JOHANNE PARKENTINO* Raceburgenſi, & *CONRADO LOSTIO* Sverinenſi, plurimisqve aliis nobiliſſimis & reverendis viris ſtipati, præſentibus etiam urbis hujus Conſulibus & Conſiliariis, multa ſolennitate, in Templum a Jacobo dictum ſeſe contulerunt. Sacra ibi peregit *LOSTIUS*, atqve miſſam legit de Spiritu S. non ſine opulenta præſentium in tam ſplendida corona Virorum graviſſimorum oblatione. Autor eſt *LATOMVS*: Es hat der Biſchoff Hr. *CONRAD LOSTE* eine Meſſe vom Heil. Geiſt gehalten / worzu denn alle Fürſtl. Perſohnen und Edelleute willig und mildiglich geopffert. Qvo facto *JOHANNES* Raceburgenſis Eccleſiæ Præſul magnifice contedit, & Bullam Pontificis publice prælegi juſſit, dein

Regnum MAGNE *Tibi virtus pietasqve decorq;:*
Hanc dedit & noſtræ relligionis honos.
Olim non dubitas ſanctorum viſere limen
Tu, Petri & Pauli qvod colit Eccleſia.
Tu potes ô nimium lætari munere tali,
Tu potes & ſummo reddere dona DEO.
His igitur qvæſo regnorum maxime Princeps,
Hanc noſtram ſemper Tu tueare fidem.
Sic Tibi lanificæ producant penſa ſorores,
Sic valeas menſes cernere Neſtoreos.
Cujus carminis autor, ſi qvid conjcio, is fuit, qvi munus hoc MAGNO *Duci reddidit, nempe* REIMARUS HAN, ein groſſer *Prælat, uti dicitur* LATOMO. (x) *Vid.* CRANZ. LINDEB. & LATOM. *l. c.*

dein aliarum literarum pontificiarum recitationem addidit, qvibus ipsi injunxerat Papa negocii hujus exsecutionem. His ita peractis subjiciebatur publica initiatio *Cathedralis Ecclesiæ*, qvo nomine posthac Jacobæum Templum esset appellandum, omniaqve necessaria ei conferrebantur, velut *sigillum*, *bursa communis*, *aliaqve collegialia* insignia (y). Capitulum constituebant Ecclesiarum Rostochiensium Pastores cum octo Canonicis, qvibus singulis sua demonstrabantur subsellia, ubi qvisqve sacris invigilaret: & consultationibus secretior Templi locus concedebatur, qvi nobis vulgo audit die Sacristey, qvo novos capitulares Episcopus adducebat, adjectis seriis hortaminibus, ut sedulo munia obirent, & sacris horis cultui divino sine intermissione vacarent. Ita colophonem solennitati diu desideratæ additum admodum lætabatur Dux MAGNUS, religionis suæ, utinam jam tum verioris! assertor longe impigerrimus, & cum Præcelsissimo Fratre, & Sereniss. mis Principibus Feminis, atqve utroqve Præsule Reverendissimo, constitutisqve recens Capituli membris, plurimisqve aliis viris egregiis munerum & generis nobilitate præcellentibus domum repetebat; ubi lautissimis epulis ad complendum illius diei splendorem, præter eos, qvi se subduxerant, excipiebantur. Omnia ex voto fuissent gesta, si qvæ oborta fuit subito tempestas, facili negocio potuisset componi, nec plebis furor, & turbulenta tot ingenia bello coerceri debuissent à Ducibus paci deditissimis. Qvo de cum nostrum non sit pluribus agere, citati Autores à B. L. consuli poterunt.

Interim

(y) *LINDEBERG. lib. III. cap. XII. p. 95.*

Interim hac belli flamma sæviente, novæ inaugurationi intererat *LOSTIUS*, nec intererat solum, sed eamdem prorsus conficiebat. Siqvidem sereniſſimi conjuges, MAGNUS Dux Meklenburgicus, & SOPHIA Ducis Pomeraniæ ERICI II. soboles, filiam suam DOROTHEAM sacris destinaverant, & superiori jam tum anno nondum novennem in monasterio Ribbenitzensi præsentem stiterant. Seqventis Anni MCCCCLXXXIX. die à B. Luca appellato, concio Illustriſſimorum hominum ibi aderat. Confluxerant enim eo teneræ monialis hujus pientiſſimi parentes, summæqve spei fratres celsiſſimi: nec minus patruus BALTHASAR Dux Meklenb. cum uxore, & INGELBURGA, filia principe HENRICI Stargardiæ ante ULRICUM Domini. Aderant etiam Abbates Dobbrani & Darguni viventes, multiq; ex utroq; sexu nobili stirpe oriundi. Atq; in hac tã illustri corona *LOSTIVS* sacra fecit, & DOROTHEAM principẽ Sanctæ CLARÆ, cui hoc monasteriũ quondam ab HENRICO *Leone* dicatum fuerat, desponsavit, atqve amictu illis vestalibus usitato solenniſſime circumdedit, qvæ non multis annis post Abbatiſſam ibidem egit (z). Hanc vero si tam pusilla ætate sacris virginibus adscriptam fuisse miraberis, non alienum id à superiorum temporum consvetudine fuisse cogitabis: qvin ab ipso HENRICO *Leone* & illustriſſima conjuge ejus filia vix trimula, posteaqvã ubera matris sugere desiisset, in idem hoc a se constitutum, & ab Episcopo Sverinensi *JOHANNE GANS* inauguratum monasterium fuit deducta, &

(z) *Vid LATOM. Confer. etiam LINDEBERG, Chron. Rostoch, lib. I. c. V. p. 21.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0063
DFG

curæ proviſoris illius Conventus *DIETERICI* à *STVDENITZ* commendata.

Jam vero qvalem primi Epiſcopatus anni viderunt *LOSTIUM* meum, talem poſteriores etiam habuerunt, nimirum muneri ſuo omni ex parte ſatisfacere cupientem. Temporis autem ratio nunc poſtulat, ut mentionem injiciamus nefandæ illius impietatis, qva ſacra hoſtia ab inſaniente atqve inſolentiſſimo qvodam Eccleſiæ miniſtro Judæis vendita, & ab his miſere confoſſa & confixa eſſe dicitur, qvamve rationem muneris ſui ad reprobandam perniciofiſſimam hanc neqvitiam habuerit *LOSTIUS*, perſpiciamus. Nota vero jam in vulgus eſt illa narratio, nec vel civem Meklenburgicum, vel aliarum gentium multos latet, ex qvo non tantum ſlamines illi Sternbergenſes miraculum huic hiſtoriæ connexum univerſo orbi enixe commendare allaborarunt, ſed etiam publici ſcriptores eam illa ætate diſſeminare non dubitarunt. Ita in libro qvodam Chronicarũ (a) obſervavi ſeqventia: *Genus hominum calamitosũ Judei. Etſi ſuperioribꝰ temporibꝰ in plerisqꝫ locis Germaniæ ac aliis provinciis, diviniſſimũ Sacramentũ variis temptationibus, moleſtiis ac erroribus indigniſſime tractarũt, præcipue in vratislavia, patavia, & ratispona &c. nec impune hoc flagitium inultum fuit. Noviſſime anno ſalutis* 1492. *die* 12. *menſis Octobris in oppido Sterneharg ſub dominio principum magnopolenſium auxilio Petri ſacerdotis* Eleazar *judeus, & complices ſacramentum corporis Chriſti per hoſtiam majorem & minorem obtinentes, has perforarunt, & cruor illico proſiliit, qvo lintheum precin-*

(a) *Qvi Anno ſalutis* 1493. *ſtatim in forma majori prodiit Nurembergæ ex officina ANTONII KOBERGERI.*

precinctum ruborem accepit. Quo miraculo territi ad petrũ deferunt. Principes autem illustres, balthasar, & magnus re comperta cum vestigia vulnerum (qve remanserant) cernerent, judeos cum majestatem exempli contemserint ac religionem illuserint, concremari fecerunt. MARSCHALCUS THURIUS facinus illud peculiari etiam libello (b) prosecutus fuit, qvem dein secuti, sunt *HEDERICUS* (c), & diligentissimus rerum Rostochiensium scriptor *PETRUS LINDEBERGIUS* (d). Ex his fontibus eandem recensionem postea concinnarunt *LATOMUS*, aliiq; plures, & paucis abhinc annis verbis *LINDEBERGII* eam exhibuit merentissimi parentis egregia soboles *JULIUS ERNESTUS HAHN*, Pastor Ecclesiæ Parchumensis haut vulgaribus donis probe conspicuus (e), ut hic loci eam repetere opus non sit. Tantum ne B. L. nostrum celemus judicium, omnino existimamus, non omnem enarrationem hanc fabulis Romanæ Ecclesiæ esse annumerandam. Sicuti enim exploratissima omnibus est Judaiçæ gentis malitia prorsus horrenda, qva gravissimas Christianorum cætui calamitates afferre nullo unqvam tempore dubitarunt, & non solum omnem eorum tranqvillitatem

(b) *Cujus titulus: Res à Judæis perfidissimis in Monte stellarum gesta, ad Illustres Principes* HENRICUM & ALBERTUM *Duces Megapolenses.*
(c) *Tum in Chronico Sverinensi ad Ann.* 1492. *tum in Historia Episcoporum Sverinensium, qvam nonnisi manuscriptam novi, & qvidem in Vita* CONRADI *nostri.* (d) *In Chronico Rostoch p.* 103.
(e) *In Diss. de Hostia Sternbergensi a Judæis confossa, & cruentata, quam Lipsiæ habuit Anno* 1698.

politicam disturbare conniſi ſunt; (f) ſed imprimis etiam Eccleſiæ officere ſtuduerunt: ita & in hac Meklenburgica terra ſemel atq; iterũ in conviciandis hoſtiis immanitatis ſuæ documenta prodiderunt. Nec tamẽ qvæ *Cracoviæ*, qvæ *Guſtroviæ* ſeculo decimo qvarto nefanda perpetraverint, hic loci placet recolere. Legi ea poſſunt apud *CRANZIUM*, *MARSCHALCUM* Thurium, *LATOMUM*, & qvi nuper admodum in ornamentum civitatis ſuæ Analecta *Guſtrovienſia* luci permiſit, Clariſſimum Dn. *THOMAM* (g). Qvidni vero hoc tempore eo impudentiæ atqve improbitatis progredi vel potuerint, vel voluerint? ut hoſtiam à ſacrificulo vili pretio emere, eamdem in ſolennitate qvadam nuptiali hoſpitibus producere, & ſimul Servatorem noſtrum dulciſſimum, qvem, uti eorum temporum incompoſita plurimorum ferebat doctrina, hoſtiam induiſſe edocti erant, non ſolum conviciis impiiſſimis proſcindere, ſed & ſymbolum illud telis armisq; trajicere auſi ſint, qvod crimen poſtea debito ſupplicio una cum ſacerdote luere ipſos oportuerit. Si qvis, inqvam, é vetuſtioribus illis monumentis, qvalia ſunt tabula qvædam in Templo Sternbergenſi adhuc ſuperſtes, & mons, juxta oppidũ, qvod in eo Judæi combuſti ſint, nomen in hunc diem obtinens, ut dicatur der Juden Berg/ atq; illæ hiſtoricorũ literæ, nudã Judæorũ perverſitatem, & enorme ſcelus adverſus Chriſtum in affligenda qvomo-

(f) *Confer. elegantiſſimus Diſcurſus D. JOH. KITZELII de Regali Judæorum habendorum & p. 7. ſeq. & Tractatulus German.* Verzeichnüß der Jüdiſchen Läſterungen Anno 1614.

(g) *Dicti illius Tractatus pag.* 81. *ſeqq.*

da qvomodocunq;, & proſcindenda hoſtia velit eſſe demonſtrata, non ſane eſt, ut refragemur. Alia autem & longe diverſa ſententia pronuncianda erit, ſi ad illas circumſtantias reſpexerimus, qvæ cum eadem hiſtoriæ connexione conjunguntur, cum hoſtiæ illæ dicuntur ſubſiliiſſe, ſangvinem miſiſſe, & qvid non miratu dignum perfeciſſe. Has enim incremento Pontificiæ ſuperſtitionis ſerviiſſe, & ut ſervirent, ad fallendum & emungendum vulgus à mendaci Clero ex inſtituto excogitatas eſſe, prorſus perſvaſi ſumus.

Illorum vero mendaciſſimorum hominum ſpes neutiqvam decollavit, cum effictis variis miraculis, & iis qvoqve, qvæ à repertis hoſtiis effecta ſint, id aſſecuti fuerunt, ut ex remotis pariter atq; propinqvioribus regionibus inſtitutis profectionibus Sternbergam confluxerint, atqve oblationibus ſuis rem eccleſiaſticam maximopere ditaverint.

Qvo enim ardentiſſimo zelo pro ſua, qva meliorem non noverat, fide connitebatur MAGNUS cum fratre BALTHASARE, anno eodem, qvo loco hoſtiæ erant defoſſæ, ædificii fundamenta jecit, atqve ſimul Cœnobii Ordinis Auguſtini, & ſeqvente MD. impetrato Pontificis, qvi tum Romanæ ſedi præerat, ALEXANDRI VI. conſenſu, inſtitutũ ſuũ confirmarunt, qvod deinde â filiis MAGNI HENRICO & ALBERTO perfectum eſt. Sed ab ipſo MAGNO ſacellum in memoriam vulneratæ hoſtiæ Templo parochiali jam fuit adjunctum, qvo tempore celebritas miraculorum, qvæ ab hoſtiis eſſent protecta undiqve diſſeminabatur. Eam poſtea Anno MDXIV. Pontifex Rom. LEO X. multum adjuvit,

cum

cum in confirmationem confictæ superstitionis illius inauratum poculum Roma Sternbergam dono misisset; tantaqve copia misere seducti homines eo profecti sunt, ut ex Svecia, Finlandia, Livonia, Norwegia, Islandia, Dania, Hollandia, Brabantia, Gallia, Bohemia, Polonia, & universa Germania visi fuerint, qvi sibi hic consuli posse crediderint. Imo illustres nonnunqvam personæ, & Reges etiam huc advenere, sicuti JOHANNIS Regis Daniæ, Marchionis Brandeburgici, aliorumqve Principum, Comitum, Eqvitumq, qvi præsentes ibi fuerint, effigies cereas universum corporis positum cultumqve exprimentes sese vidisse *COCHIUS* testatur. Id vero omnem superaret fidem, nisi à fide digno scriptore literis esset proditum, Ducis qvoqve Meklenburgici ALBERTI pulchri conjugem ANNAM, una cum filiolo suo Principe, qvi ex altero pede laborabat, nudipedem ad Montem stellarum commigrasse, & cereas duas effigies, suam ipsius & filioli formam repræsentantes, in Templo ibi memoriæ causa suspendisse, sobolem vero sanitati esse restitutam. Addo etiam illud, qvod, cum anno MCCCCXCVII. magna inundatio oram Balthicam afflixisset, Civitatemqve Colbergam valde perculisset, incolæ hujus loci opus aliqvod ex argento fabricatum, qvod civitatis formam referret, Sternbergam mittere susceperint, qvo sic DEI iram bono qvodam opere, uti falso sibi imaginabantur, averterent. Ut vero pleniorem hac occasione B. L. notitiam habeat eorum miraculorum, qvæ virtuti hostiarum Sternbergensium tributa sunt, addam hic eximium qvendam eorum numerum, prouti scriptio

ptio aliqva Rostochii impressa ea qvondam aperuit: *Cœci nati & casu facti visui restituti, tanto numero, ut referendo fidem haud dubiæ rei abrogaret; claudi & loripedes, luxi & fracti, posito in testimonium scipione sani abiere: muti fari cœperunt, surdi audire, multi, qvi morbo herculeo aut comitiali laborarunt, soluti, qvi elephantiasi, lichenis & mentagra, furunculo, phtisici sanati: febricitantes, cardiaci, fanatici, lethargi, phrenetici, spatici, valetudini restituti, aqvis submersi, equis aut alto lapsi, ense aut cultris saucii ad vitam revocati: hostium manus alii invocato Numine evasere: alii ædes deflagrari cœptas restinxere, alii carceres refregere, & vinculis se expedivere, testantibus passim in parietibus suspensis compedibus inter donaria partim argentea & aurea, partim erea. Naufragia alii evasere, alii latrones rebus salvis effugere, parto difficiles invocato Numine faciles impetravere, abortivos & emortuos vitæ reddiderunt, & ut alia innumera prætereã, dæmones pepulere.* Qvorũ tamen non major solerti arbitro constabit fides, quam cum easdem hostias, illas à Judæis confossas, & ex terra reductas, sangvineisq; maculis, in majorem veritatis speciem, consperſas sese asservare, spectatoribus illi homunciones edisserunt; quas tamen, id qvod *COCHIUS* ex sincerioribus acceperat, mutare & renovare, novoqve rubore distinguere consveverant; ut tanto magis proderent usitatum illud Pontificiæ sedis axioma: *mundus vult decipi* (h). *CRANZIUS* certe non magna fiducia illis commentis adstipulatus est, qvi brevioribus sententiam suam includens, *cœptus est*, inqvit *inde concursus undecunqve populi in locum Sterneberg: facta infecta miracula denunciãt improbi sacerdotes: multiplicãtur, oblationes venientiũ Princeps segregata inde portione*

(h) *Conf. LATOMUS Lib. cit.*

Collegium ſuum in Roſtockio perinde firmant, coëmptis reddititibus, qvos in eo ſervientes qvotidianis diſtribuant impendiis: ornamenta ſacrarum qvoqve veſtium inde procurant, ad incrementum divini cultus in eo (i).

Hic vero longe rectius tanto muneri ſuo conſulturum fuiſſe *LOSTIVM* noſtrum, recte & vere cenſebimus, ſi veritatem tam innexis fabularum telis contegi paſſus non eſſet, ſed potius illam tremendam Cleri libidinem, ex peregrinantium acervatis muneribus diteſcendi, compeſcuiſſet. Sed non deerit forſitan aliqva, licet minime ſufficiens, exculatio, *LOSTIVM* Juris utriusqve fuiſſe Doctorem, nec illis fidei capitibus ad accuratius examen imbutum, atqve in his a ſuperſtitione empectarum obſcuri ejus ſeculi dependiſſe, qvibus adverſum tenere religio fuiſſet. Qvæ qvantum valeat, aliis etiam ceu facile judicandũ relinqvimus. In eo vero qvod juſtitiæ curã habuerit, ut Sacrificus ille, cujus nomen erat *Petrus Dane*, munere ſacro privatus, cauſa plenius examinata (k), graviſſimo capitis ſupplicio affectus ſit, muneri ſuo prorſus ſatisfecit.

Verum alia qvoqve ſunt, in qvibus operam ſuam Eccleſiæ, cui præerat, maxime accommodatam eſſe

(i) *Vandal. lib. XIV. c. 17. pag. 325.* (k) *Ita enim MARSCHALCUS in citato ſuperius libello, de re à Judæis perfidiſſimis geſta*: brevi poſt tempore à Pontifice diœceſis, Antiſtite illi aſſidente Caminæo, Raciburgianoqve, res in magno virorum prudentum conſeſſu inter qvos primæ auctoritatis literarum divinarum Profeſſores, judicio ſeveriſſimo eſt examinata. *Conf. LINDEB. l. c.*

esse intelligebat. Non placebat Episcopo vaga atq; soluta honestis legibus Clericorum vita, nec in votis habebat, ex rebus obscœnis qvæstum facere,& impios quosdam reditus exspectare (l); igitur *Statuta Synodolia* numero LX. evulgavit, ut inquinatos hominum mores tanto felicius refrenaret. Ita enim ipse Episcopus edisserit (m): *ad cohibendam humanam audaciã de peccato, constitutiones qvasdam, vitiis & concupiscentiis in hac nostra sancta synodo prospeximus opponendas, vestigiis tam divini, qvam humani juris inhærentes, qvibus homines nobis subjecti honeste vivant, alterum non ledant, aliis non faciant, qvod sibi fieri non velint, jus suum unicuique tribuant, reformentur. Qvoniã autem rex pacificus pia miseratione disposuit, subjectos sibi fore pudicos, pacificos & modestos. Ideoqve predecessorum nostrorum vestigiis inherere volentes Constitutiones, statuta, ordinationes & mandata infra scripta, una cum qvibusdam juris constitutionibus, nobis & vobis necessariis, videlicet bonememorie Gvidonis & Tusculani qvondam Romane ecclesie Cardinaliũ sancte sedis Apostolice in Germania de latere legatorũ, ac reverendissimorũ Patrum dominorum Bremensis ecclesie Archiepiscoporũ in hoc synodali nostro processu duximus facienda, statuenda & publicanda &c.* In his vero statutis, si ea demas, qvæ religionem *LOSTII* minime probandam attinent, multa sane egregia, nec â quovis purioris fidei studioso sua laude unquam defraudanda invenies, sicut ex ipsa eorum relectione, ad quam B. L. remitto, colligi poterit.

(l) *Cujusmodi aliis gratos fuisse ostendit Dn.* KOCHIUS *de Obscœnis Pontificiorum decimis.* (m) *In Proœmio* Statutis Synodalibo *præmisso Vid.* Ordinarium Sverinensis Ecclesiæ *de Anno* 1519.

terit. Cum deinde *ZUTPHELDUS WARDENBERG* Decanus, & *ULRICUS MALCHOW* Senior, cæteriqve Capituli Sverinenſis ſocii, *Ordinarium Eccleſiæ Sverinenſis* in multis purgate auctum Roſtochii MDXIX. edere ſuis rebus utile obſervarent, eidem illa *CONRADI LOSTII Statuta Synodalia* adjunxerunt, *& tanqvam valde utilia & neceſſaria auctoritate ſua ordinaria approbarunt, & innovarunt, ac per univerſam dioeceſim Sverinenſem inviolabiliter obſervari debere decreverunt* (n).

Non defecit autem cum corporis vigore animi æſtus, qvo ad paranda ſuæ diœceſeos incrementa ferebatur *LOSTIUS* noſter. Eximium in hunc diem teſtimonium ſervat longe ſplendidiſſima Sverinenſis Ædes, ab HENRICO LEONE Duce Saxoniæ & Bavariæ, qvi primus ſedem gubernationis vicinarum Eccleſiarum in eam urbem collocaverat (o), magnifice exſtructa. Cui licet ad ædificii & fornicis (p) conſtantiã nihil etiam addi tunc opus erat, ad decus

(n) *Vid. Proœmium* Ordinarii Sverinenſ (o) *Verba deſumta ſunt ex* Oratione de Oppido Sverino, *qvam ſuo nomine habuit A. 1555. SIMON PAULI Suerinenſis, & deinde in hac Academia graviſſimis muneribus inclytus, uti prima illius editio ex officina Ditii demonſtrat, eidem vero ſuppeditavit Celeberrimus D. CHYTRÆUS. Vid. Orationes ejus p. 262.* (p) *Qvem inde â choro ad turrim usqve, qvod ſpacium centum & qvadraginta paſſus adæqvat, Sundenſes Epiſcopo Sverinenſi RUDOLPHO* III. *conſtruere debuerant in expiationem cædis trium Sacerdotum. Vid. HEDERIC. in Vita illius Epiſc. & in Chron. Sverinenſi ad Ann. MCCCCVII.*

decus tamen & utilitatem majorem comparandam terna imo plura *LOSTIUS* reliqvit monumenta. Primum est ipsum altare superius, nitidissimo auro elegantissime obductum, sicuti inscriptio ejus adhuc hodie testatur, verbis ita habentibus:

ANNO DOMINI MCCCCXCV (q) *REVERENDUS IN CHRISTO PATER & DOMINUS D.* CONRADUS LOSTE *EPISCOPUS SVERINENSIS HANC TABULAM DE PROPRIIS SVIS DONAVIT.*

Præterea Templi chorum ferrei cancelli hodienum distingvunt: qvos liberalitati *CONRADI* nostri tribuendos novimus ex indicio admodum Rever. Dni. *SCHUMANNI.* Et in eadem Æde S. prope eum locum ubi ê lacro lavacro infantes in fœdus gratiæ jam jam pie commissi suscipiuntur, e laqveari candelabrũ ligneũ eximiæ magnitudinis suspensũ cernitur, qvod hic sine dubio Episcopus in meliorẽ eorum, qui sacris nondum die illucescente vacabant, commoditatem destinavit. Sicuti colligi posse putaverim ex insignium *LOSTII* testimonio, qvæ in hoc Templi ornamento cernuntur. Idem bene merendi studiũ *Butzoviũ* in vicinia nostra deprædicabit, qvam diu varia illa Lostiana monumenta conservabit. Qvoties ædium suarum parietes lustrabit admodum Reverendus Dominus *RICHERTZ*, Butzovienſis Eccleſiæ Pastor, & illius diœceseos Præpositus, Fautor noster æstu-

 matissimus

(q) *Annus hic nonagesimus qvintus qvod obiter notamus, tantam annonæ, Dei gratia, tulit affluentiam, ut modulus farris, & hordei asse & octo obulis; triticiq; duobus assibus; avenæ decem obulis; tonna carnis floreno, & butyri qvinqve marcis venerit. Vid. LATOM.*

matissimus, gratam sibi sine dubio *LOSTII* nostri memoriam profitebitur, cum ab eo illud domicilium constructū fuisse insignia Episcopi hujus comprobent. Universa vero civium concio *LOSTIUM* inter Mecœnates suos referet, qvod vel ignarus futuræ Reformationis stabiliorem Templi structuram ad ipsos nunc per DEI misericordiam melioris fidei possessores transmittere voluerit. Non est enim ut dubitem, qvin sicuti columna qvædam versus scholam laqveari Templi innitens, ita ipsum etiam superstes adhuc summum altare *LOSTIO* sit tribuendum. In utroque monumento ejus insignia conspiciuntur: & in columna qvidem subjecta insignibus illis scriptura nomen *CONRADI* exprimit. Altare vero insignibus illis annum expressius addit MDIII. Cum tamen ejusdem altaris altera pars alia insignia exhibeat, hæc forte ad successorem *CONRADI* spectare, non inconcinne prælaudatus Dominus *RICHERTZ* conjicit, qvi, cum structuram illam comparasset *CONRADUS*, ultimam manum ei addiderit. Ne qvam fenestrarum, qvibus loca sacra ornavit, mentionem adjiciam (r).

Si hanc ædificiorum curam gessit *LOSTIVS*. non sane mirabimur, tanta sollicitudine eum personas Ecclesiasticas suæ diœceseos foviisse, ne inter molestissima egestatis atq; invidiæ certamina vitam degere cogerentur. Quod si vero id ex duobus tantum argumentis hic effecero, pluribus tamen aliis evinci id potuisse facile judicabit B. L. si vel invida ætas ad nostram memoriam omnia transmisisset, vel in Sereniissimi Ducis ac Domini mei Sverinensi Archivo, quæ forsitan supereslent, potuissent

(r) *Conf. HEDERIC. in Vita Ejus.*

iſſent evolvi. Sufficient ergo ea, quæ ſubjiciam. Gratulari ſibi hoc anno ſine dubio potuit *Cœnobium Rhünenſe* prope *Butzovium*, qvod vigilantiam illã *LOSTII* in ſuos uſus non minus converti obſervaverit. Dabo quæ huc ſpectant, iisdem verbis, quibus mecum ex Archivo Sverinenſi communicata ſunt: Aus dem Rünischẽ Extract de A. *MDCIII.* num. XV. iſt zu erſehẽ/ daß *CONRADUS* Biſchof zu Schwerin/ mit ſeinen *Capitularen*, auch Ehr Hinrich von Pleſſen/ Rittern/ Diedrich und Fridrich Gebrüdern der Vierեggen ſeinen Lieben getreuen/ und Marſchälcken/ und denn der Durchlauchtigen/ Hochgebohrnen Fürſten und Herrn/ Herrn MAGNI und BALTHASARS zu Mecklenburg geſchickten und vollmächtigẽ Rähten die Innahmen und Außgaben des Cloſters *Rhün* übergeſchlagen/ und gerechnet/ in Hoffnung/ daß die darin begebene Kinder/ deren do in Zahl 35. darin geweſen/ ihre Nahrung und Kleidung da nohtdürfftig haben möchten/ und iſt dieſe Ordnung gemacht/ daß der Probſt von den Gütern der Probſtey Jährlichs der Priorin und ihrer Mittvorweſerſchen ſoll geben ins Cloſter 200. Marck baar Geld/ Brod/ Bier/ Kavend/ ſo viel ſie bedürffẽ/ 200. Hüner/ 20. Lämmer zwiſchen Pfingſten und Paſchen/ 15. feiſte Schweine/ 4. feiſte Rinder/ zweymal friſche Fiſche/ am Montag/ Mittwoch/ Freytag und Sonnabend/ auch alle Faſtel Tage im Advent/ und in der Faſten einmahl mit grünen fiſchen ſpeiſen/ den halben Aalfang/ 4. Tonnen Saltz/ Habern und Gerſten/ Grütze/ Bonen/ Erbſen/ Holtz und Kolen zur Nohtdurfft. Alle Ihre Güter ſollen gemein ſein/ und ins gemein gebrauchet werden. Dat. 1495. am Freytage

nach

nach Simon Judä/auch sollen behalten die Prioriſſa, und begebene Kinder den Bauhoff/darauff soll ihnen der Probſt halten laſſen 30. Melckige Kühe/und nicht benödden.

Per hanc vero enarrationem, si quoq; Principum Meklenburgicorum ministros vitæ sustentationem sacrarum virginum adjuvisse patet, facile in eam sententiam adduci qveas, MAGNI Ducis eam in primis fuisse laudem, qvi omnes curas in Ecclesiasticæ rei benigniori conditione constituenda defixerit. Nec de eo dubitandum est ulla ratione, cum expressis verbis confirmet B. *CHYTRÆUS*, quod MAGNUS *inspici choros seu collegia Canonicorum & cœnobia Monachorum ac Virginum jusserit, cumq; Rhenæ & Sarentinæ peregrinas recipi prohibuisset, cœnobium S. Annæ ea occasione Lubecæ inchoatum esse, in qvo ab honestis viduis aut virginibus civium filiæ ad pietatem, modestiam & officia œconomica educarentur.* (s). Ex quibus priora verba eam videntur corroborare sententiam, Ducem hunc ipsi Episcopo calcar addidisse, ut instituta visitatione, sicubi collapsa hinc inde nonnulla cernerentur, ea per sollicitam dispositionem melius haberent, aliaq; læta prosperitate fruentia in posterum etiam vigore suo uti possent. Attamen cum *LOSTIUS* MAGNO fuerit familiaris, annon credideris, huic illum primos motus addidisse, ut pro Ecclesia tanta vigilantia uteretur? vel si id dicere nolis, in ipsa promtitudine, qva Ducis hujus desideria promovit Episcopus, merita ejus qvoq; observabis, qvi, nisi ipse pro Ecclesiæ suæ commodis vigilasset, facile impedimenta qvævis

(s) *In Saxonia Lib. I. pag. 42. seq.*

qvævis Duci optimo ponere potuisset. Nullo deniq; modo negari poterit, eandem *LOSTII* mentem fuisse pro Ecclesiæ suæ incremento comparando, si indicaverimus, etiam in iis locis, quæ Episcopatui immediate subjecta tuerint, sine ullo Principis incitamento eum Ecclesiæ res diligentissime perqvisiviisse. Exemplo erunt seqventia: *Ao. 1498. indictione prima, die vero Jovis 29. mensis Martii, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Dom.* ALEXANDRI *divina providentia Papæ sexti anno sexto,* hat *CONRADUS* DEI & *Apostolicæ sedis gratia Episcopus Sverinensis in Capella Castri nostri Bützow auscultiret* alle *Privilegia* von unterschiedlichen Päbsten dem Gottes-Hause *St. Antonii concediret* und *confirmiret*/ da unter andern Zeugen dabey gewesen *Jacobus Misdünt Capellanus, Theodoricus Hoyger, Johannes Gronow, Johannes Roden, Cubicularii ejus, Presbyteri & Clerici Zverinenses.* (t).

Si deniq; eam observationem hic jungi velis, an numos quoq; signari curaverit *LOSTIUS*, suamq; in iis memoriam posteritati reliqverit? non retragabor adjicere, quid sentiam. Eqvidem in eo, an Sverinensibus Episcopis licuerit monetas cudere, nullum nobis relinqvit dubium *HEDERICI* recensio, CONRADUM Imperatorem Romanum Episcopo Sverinensi facultatem concessisse, *Episcopatus oppida & domos munendi, vectigalia constituendi, & NUMOS SIGNANDI*, posteaquam *THEODORUS* qvartus Episcopus Sverinensis, seculo XIII. id ab Imperatore petiisset (u): nullius tamen unqvam Præsulis nomine argentum, vel æs qvoddam signatum

(t) *Vid. num. 8. Archiv. Sverin. Antiq. Tit. Tempz.*
(u) *Teste HEDERIC. in Vita THEODORI.*

tum reperire hactenus potui: tanto minus *LOSTII* nomen referens obtutui noſtro ſeſe hactenus præbuit. Si qvi vero numi UDALRICI, penultimi Epiſcopi Sverinenſis inſcriptionem referunt, illos tamen non tam ejus ut Epiſcopi, ſed potius Meklenburgici Ducis, autoritate confectos eſſe in perſvaſiſſimis habet antiqviorũ maxime induſtrius perſcrutator prælaudatus Dn. *SCHULTETUS*, cum certiſſimum ſit, neminem unqvam Epiſcoporum Sverinenſium, qva talem, jure illo monetandi fuiſſe uſũ.

Enimvero *LOSTIUS* noſter ſufficere ſibi exiſtimavit ad famæ integritatem, & nominis ſui memoriam, ſi principaliores muneris ſui partes probe obſervaret, operamq; ſuam in commodum earum, quibus præerat, Eccleſiarũ, ad amuſſim ſuæ religionis, ſedulo conferret, ne qva gravioris negligentiæ turpitudine in ferali lecto decumbens frangeretur.

Ita nec dubito, qvin is, qvem ſibi à confeſſionibus ſacris eſſe voluerat *CONRADUS*, (juxta literas *SIMONIS* Epiſcopi Revalienſis Legati de latere, ad Epiſcopum *CONRADUM*, daß er einen Beichtvater erwehlen möchte/ der Jhn eins im Leben/ und eins im Sterbſtündlein von allen Sünden abſolvirẽ möchte/ de Anno 1489. (w), tot bonorum operum faſcino, permittentibus id fidei ſuæ ineptis principiis, multum erigere ſtuduerit. Nobis vero, cũ dogmata illiꝰ religionis, qvæ exploratiſſimæ vanitatis, *LOSTIO* tamen noſtro, in illa temporum infelicitate, probata erant, hic non cenſeamus, à ſuis hominibus non minori elogio mactandꝰ fuiſſe videtur, qvã qvo *FRIDERICUM* Comitem de Beichlingen Archiepiſcopum Magdeburgenſem, qvi ao. 1445. vivere deſiit, ornat *BUCELINUS* (x) *præfuit*, inqviens, *utiliſſime annis 20. vir longe præſtantiſſimus*

(w) *Vid. ſæpius citatum Extract. p. 268.* (x) *German S. P. I. p. 40. num. 24.*

simus. Qvem si ætate attigisset *LOSTIUS*, mutasset procul dubio suam sententiam *NICOLAUS de CUSA* Cardinalis, cum dicere consveviſſet, *se unum in Germania reperisse Episcopum*, illum *FRIDERICUM* (y). Certe *HEDERICI* testimonium, daß er vor andern Bischöffen das Lob nach sich gelassen/ daß er ein milder/ und wolthätiger Regent gewesen/ wie daß nicht alleine seine Grabschrifft/ sondern auch die Kirche zu Bützow samt dem Hause daselbst/ der Thum zu Schwerin selbst bezeugen/ die er mit vielen Fenstern/ etl. Altären/ hengenden Cronen Teppichten in Chor bey der seiten/ und sonderlich dem hohen Altar im Chor/ die Er von seinem eigenen Gelde machen lassen/ und der Kirchen zum ewigen Gedächtniß verehret/ satis aperte demonstrat, in *LOSTIUM* meum non convenire dicterium illud, qvod *JOHANNES* I. filius naturalis STEPHANI junioris Bavariæ Ducis, & Ratisponensis Ecclesiæ Episcopus tulit, cum anno 1409. obiisset: *malus œconomus decessit* (z).

Qvod vero ad vitæ finem *LOSTII* attinet, eumdem, post tam felicem plurimorum annorum decursum in summa canitie invenit *Butzovii*, Anno supra millesimum qvingentesimum tertio, die nono ante Calendas Januarii, sive 24. Decembris, & non multo post, nempe vigesimo octavo ejusdem mensis Sverini in Æde Cathedrali, & qvidem in medio choro conditus est, cum fere viginti annos in sollicita Episcopatus sui administratione perstitisset. Aliud mortis tempus nobis innotuit, ex citato superius Extracto, ubi (a) seqventia habentur: *VLRICVS MALCHOW* Senior, und das Capitulum zu Schwerin fordern die abwesende Thumherren (weilen Bischoff *CONRADVS* am Sonnabend den 17. *Decembris Anno* 1503. zu Bützow verstorben/ und den nachfolgenden Donnerstgden 28. *Decembr.* begraben worden)

(y) *Apud eundem BUCELIN. ib.* (z) *Vid. ibidem p.* 144.
(a) *p.* 283, *a*, *b* & *b*.

auff den 5. Martii zu Sverin zur Election eines andern Bischoffes. *Dat. Sverin, die Lunæ d. 22. Jan.* Differt ita mortis tempus, qvod parenthesis hæc habet, ab eo, cujus meminit *HEDERICVS* ex monumento sepulchrali, atq; etiam *CHYTRÆVS*. Utercq; emortualem diem vicesimum qvartum Decembr. fuisse commemorat. Nec refragari quippiam posse tantis testibus videtur, cum lapidi sepulchrali inscripta, quantum ego quidem ex vetustiori illo scripturæ genere assequor, ita se habeant:

ANNO DOMINI MDIII. IN VIGILIA NATIVITATIS OBIIT REVERENDUS IN CHRISTO PATER CONRADVS LOST. EPISCOPVS SVERINENSIS VTRIVSQVE JVRIS DOCTOR IN SVAM ECCLESIAM LIBERALIS BENEFACTOR.

Reliqva quæ adjecta monumenti *LOSTIANI* ἀπογραφῇ ob oculos sistit, tum stirpis ejus honestatem, tum muneris dignitatem ostendunt. Ita enim in defectu certioris indicii conjicere licebit, insignia Lostianæ gentis arietem habuisse, qui hic ad dextrã capitis partem comparet, cuicq; pedum, Episcopi insigne, infixum cernitur, ad ostendendã muneris magnificentiã, qvemadmodum eam qvocq; sinistra manu præhensum indicat, & qvæ præterea comparent capitis atq; universi corporis ornamenta. Id sane memorabile est, qvos impensius religionis studium conjunxerat, eosdem qvocq; moriendi societatem fecisse. Dabo hoc verbis ἀνυμνησις (b) *CHYTRÆI* nostri: *CONRADVS Episcopus; ut* MAGNO *Duci Megapolitano ætate conjunctus fuit, ita; 12. post* MAGNUM *die, pridie natalis Christi, ex vita discessit* (c) Verum hæc ita B. L. sufficient

pro memoria
CONRADI LOSTII
renovanda.

(b) *EILHARDI LVBINI Carmen, qvod subnexum est Orationi D. CHRISTOPHORI STURZII memoriæ B. CHYTRÆI habitæ.* (c) *Saxon. pag. 44.*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0081
DFG

Jungatur ad ꝓaginam 68.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0082
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0083
DFG

IN gratiam curiosi Lectoris duplex nunc subjicio antiqvitatis monumentum: *alterum* ad illustrandam illam superius commemoratam Rostochiensium controversiam, circa constitutionem Collegiatæ Ecclesiæ: *alterum* ad Sternbergensem illam Hostiam spectans, de qva qvid habendum sit, in antecedentibus exposuimus. Nec enim in carmine seqventi obesior illius dialectus displicebit, cum mirificum illud fabulas suas admiscendi studium ejus temporis sacerdotum potius risum movere qveat. Descriptum autem est ex membranis in Ducali Sverinensi Bibliotheca asservatis, ita tamen, ut obscuritas scriptionis illius antiqvæ circa nonnullas dictiones dubium describenti reliqverit. Nos vero utrumqve hic communicamus, uti accepimus. Seqvuntur ergo primum literæ Episcopi Razeburgensis

JOHANNIS PARCKENTINI,

De Collegiata Ecclesia Rostochii constituenda:

Johannes dei & apostolice sedis gratia Episcopus Razeburgensis Executor una cum nostris in hac parte collegis cum illa clausula Qvatenus ipsi vel duo aut unus eorum per se vel per alium seu alios a sede apostolica ad infra scripta specialiter deputatus universis & singulis dominis abbatibus prioribus prepositis decanis archidiaconis scolasticis cantoribus thesaurariis custodibus sacristis, succentoribus tam cathedralibum qvam collegiatarum canonicis parochialiumqve ecclesiarum rectoribus vicerectoribus cappellanis curatis & non curatis. vicariis perpetuis altaristis ceterisqve presbiteris clericis notariis & tabellionibus publicis nunciisqve juratis qvibuscunq;. nec non monasteriorum sti. johannis predicatorum, & st. katherine minorum ac de communi vita prioribus. subprioribus: guardianis sive loca tenentibus eorundemq; ceterisqve aliis religiosis utriusqve sexus personis cujuscumqve etiam ordinis sive religionis fuerint tam exemptis qvam non exemptis & presertim in

dominio & opido Roſtock ac alias ubilibet exiſtentibus per provincias & dioceſes magdeburgenſem maguntinenſem colonienſem treverenſem. bremenſem lundenſem ottomienſem arnſtedenſem rotſchildenſem caminenſem wratislavienſem wormienſem lubucenſem havelbergenſem hildenſemenſem halverſtadenſem. mindenſem verdenſem ſleſwicenſem lubicenſem zwerinenſem ac regnorum francie dacie ſwecie norwegie polonie anglie ſchocie ac alias ubilibet conſtitutis preſentibus communiter vel diviſim reqviſitis Omnibusqve aliis & ſingulis qvibuscumqve nominibus cenſeantur aut qvacunqve prefulgeant dignitate qvi vigore & autoritate preſentium reqviſiti fueritis ſeu alter veſtrum fuerit reqviſitus Salutem in domino & noſtris hujusmodi imò verius apoſtolicis firmiter obedire mandatis. literas ſanctiſſimi in chriſto patris & domini noſtri domini Innocentii divina providentia pape octavi ejus vera bulla plumbea more romane curie bullatas ſalvas ſanas integras & illeſas non viciatas non cancellatas nec in aliqva ſui parte ſuſpectas ſed omni prorſus vicio & ſuſpicione carentes nobis pro parte illuſtrium & magnificorum principum & dominorum Dominorum Magni & Balthazaris ducum magnopolenſium comitum zwerinenſium ac Slavie inferioris principum nec non roſtock & ſtargardiæ terrarum dominorum principalium in eisdem literis apoſtolicis principaliter nominatorum coram notario publico & teſtibus infraſcriptis preſentatas nos cum ea qva decuit reverentia noveritis recepiſſe hujusmodi ſub tenore.

Innocentius epiſcopus ſervus ſervorum Dei ad perpetuam rei memoriam inter cetera cordis noſtri deſiderabilia illud potiſſimum reputamus, ut per noſtre proviſionis miniſterium eccleſiis ſingulis decus accedat & illarum honeſtas continue augeatur ad illos qvoqve fidelium accreſcat devocio. & in eis tales miniſtri inſtituantur per qvorum virtutes & merita eccleſie ipſe illuſtrantur & qvi in illis divinas laudes altiſſimo continue perſolvant & ut ea feliciter conſeqvi valeant opem & operam juxta prelatorum eccleſiaſticorum & catholicorum principum pia deſideria qvantum nobis ex alto conceditur impendimus efficaces. Sane accepimus qvod licet opidum Roſtock zwerinenſium dominorum

inter

inter ceterâ illarum partium opida. admodum insigne & famosum existat. & à tanto tempore de cujus inicio sive contrario memoria hominum non habetur in eo vigvit & vigeat studium generale in qvalibet licita facultate Suntqve ibidem qvatuor notabiles parrochiales ecclesie populi multitudine & frequentia habundantes qve de jure patronatus dilectorum filiorum nobilium virorum magni & balthazaris ducum magnopolensium qvi etiam dicti opidi in temporalibus domini existunt fore noscuntur tamen in ipso opido nulla collegiata ecclesia existit. sed si una earumdem qvatuor ecclesiarum videlicet ecclesia sancti jacobi juxta desiderium venerabilis fratris nostri episcopi zwerinensis & prefatorum ducum qvi ut accepimus hoc summopere affectant in collegiatam ecclesiam cum sigillo bursa communi ac aliis collegiabilibus insigniis ac nonnullis dignitatibus & officiis nec non canonicatibus & prebendis erigeretur profecto in ne dum ecclesie sancti jacobi. sed etiam opidi predictorum decus & venustatem ac Episcopi & ducum eorundem singularem complacentiam & spiritualem consolacionem cederet divinus qvoqve cultus in eadem ecclesia incrementum non modicum susciperet & salus animarum exinde procul dubio resultaret. Nos igitur qvi ecclesiarum omnium decus & venustatem ac divini cultus augmentum & animarum salutem sinceris desideriis exoptamus premissis ac eorundem episcopi & ducum piis desideriis attentis Eorundem qvoqve episcopi & ducum nobis super hoc oblatis peticionibus & supplicacionibus in hac parte inclinati Et certa nostra scientia ad omnipotentis dei & ejus glorioßissime genitricis virginis marie totiusqve celestis curie laudes & gloriam prefatam ecclesiam st. jacobi in collegiatam ecclesiam cum sigillo archa communi & aliis collegiabilibꝰ insignis nec non in illa unam preposituram qve principaliter pro preposito qvi caput aliorum existat & illis presit Et in choro capitulo processionibus & aliis actibus preeminentiam habeat ac unum decanatum, qve secunda inibi dignitas pro uno decano cui cura animarum parochianorum dicte ecclesie immineat. nec non unam cantoriam & unam scolastriam qve inibi officia existant pro uno cantore & uno scolastico & octo canonicatus & totidem prebende pro totidem canonicis. Qvi simul cum preposito. decano. cantore & scolastico predictis capitulum dicte ecclesie faciant & constituant Nec

non beate marie in prepositurā & predicti ſancti jacobi in decanatum ac ſt. petri in cantoriam. nec non ſt. nicolai parochiales eccleſias dicti opidi in ſcolaſtriam dicte eccleſie ſt. jacobi autoritate apoſtolica tenore preſentium de conſenſu rectorum eorumdem erigimus & inſtituimus ac volumus & decernimus quod pro iſta vice prima beate marie propoſitus & ſancti jacobi decanus & ſancti petri cantor. nec non ſt. nicolai eccleſiarum predictarum rectores. ſcolaſticus dicte eccleſie erecte exiſtant. Nec non prepoſitus b. marie & decanus ſt. jacobi & cantor ſt. petri nec non ſcholaſticus predicti ſt. nicolai eccleſiarum hujusmodi curam habeant. ac omnes & ſingulos fructus redditus & proventus eccleſiarum predictarum exceptis infra ſcriptis fructibus videlicet b. marie pro prepoſiture & ſancti jacobi pro decanatus & ſt. petri pro cantorie. nec non ſt. nicolai eccleſiarum earundem pro ſcolaſtrie hujusmodi dote applicamus & aſſignamus volentes nichilominus & eadem autoritate ſtatuentes quod ex b. marie viginti & ſ jacobi totidē ex ſ petri totidem nec non ſ. nicolai eccleſiarum earum fructibus redditibus & proventibus etiam totidem floreni aurei de camera pro dote ſingulorum qvatuor canonicatuum & totidem prebendarum aſſignentur. Qvodqve duces prefati reliqvos qvatuor canonicatus & totidem prebendas de ſuis propriis bonis ſufficienter dotare ac dotem primorum dictorum qvatuor canonicatuum & prebendarū convenienter augmentare teneantur. Qvodqve prepoſitus & capitulum hujusmodi pro felici ſtatu & ſalutari directione prefate eccleſie ſic erecte illiusqve perſonarum qvecunqve honeſta & racionabilia. ac a ſacris canonibus minime deviantia ſtatuta & ordinaciones facere & edere valeant. ac almucia & veſtimenta eccleſiaſtica tam hiemali qvam eſtivali tempore ad inſtar canonicorum & perſonarum in dignitate conſtitutorum eccleſie zwerinenſis deferant ac illis in ritibus & ceremoniis eccleſiaſticis ſe conforment. Nec non qvod dilecti filii perpetui vicarii dicte eccleſie ſ. jacobi in illa divinis officiis. diurnis & nocturnis intereſſe & inibi deſervire ſint aſtricti. Et nichilominus jus patronatus & preſentandi nobis & ſucceſſoribꝰ noſtris romanis pontificibus ad dictam prepoſituram nec non prodecano & pro tempore exiſtenti Epiſcopo zwerinenſi ad decanatum ſcolaſtriam & cantoriam. nec non ad ſingulos canonicatus & prebendas predictas tam pro hac vice prima,

qvam,

qvam qvociens illas deinceps vacare contigerit personas idoneas predilectis & protempore existentibus ducib9 magnopolensibus in perpetuū scientiā similiter reservamus & concedim9 per presentes. Et insuper venerabili fratri nostro episcopo Razeburgensi & dilectis filiis preposito zwerinensis ac decano caminensis ecclesiarum per apostolica scripta scientiam similiter mandamus qvatenus ipsi vel duo ac unus eorum per se vel alium seu alios presentes literas ac omnia & singula in eis contenta, ubi & qvando expedierit ac qvociens pro parte episcopi & ducum predictorum seu alicujus eorundem fuerint super hoc requisiti solenniter publicantes ac in premissis efficaciter defensionis presidio assistentes faciant autoritate nostra erectionem institutionem voluntatem decretum statutum reservacionem & concessionem predictis ac omnia & singula alia in eisdem literis contenta inviolabiliter observari. Non permittentes illa seu illorum aliqvid per qvascumqve personas cujuscumqve gradus status ordinis preeminentie nobilitatis vel condicionis aut dignitatis tam ecclesiastice qvam mundane fuerint qvomodo libet impediri seu qvominus illa suum plenū consequantur effectum retardari contradictores qvos9 & rebelles autoritate nostra per censurā ecclesiasticam & alia juris remedia apostolica conditione postposita compescendo invocato etiam ad hoc si op9 fuerit auxilio brachii secularis non obstantib9 constitucionibus & ordinacionibus apostolicis ac qvibusvis reservacionibus de dignitatib9 principalib9 in collegiatis ecclesiis per nos vel sedem apostolicā pro tempore factis contrariis qvibuscunqve aut si aliqvibus communiter vel divisim ab eadem sit sede indultum qvod interdici suspendi vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam & expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mencionem. nulli ergo omnino homini liceat hanc paginam nostre erectionis institucionis decreti statuti reservacionis concessionis mandati & voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. si qvis autem hoc attemptare presumserit indignacionem omnipotentis dei & beatorem petri & pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Rome apud s. petrum Anno incarnationis dominice millesimo octuagesimo qvarto qvinto kalendas decembris pontificatus nostri anno primo.

Post qvarum qvidem literarum apostolicarum presentacionem & receptionem nobis & per nos ut premittitur factam fuimus pro parte dominorum principum Magni & Balthazaris principalium in preinsertis literis apostolicis principaliter nominatorum per venerabilem virum dominum johannem thun prefatorum dominorum principum procuratorem legitimum debita cum instantia reqvisiti qvatenus ad executionem prefatarum literarum apostolicarum & contentorum in eisdem juxta traditam seu directam a sede apostolica nobis formam procedere dignaremur Nos igitur Johannes episcopus & executor prefatus attendentes reqvisicionem hujusmodi fore justam & consonam rationi volentesqve mandatum apostolicum supradictum nobis in hac parte directum reverenter exeqvi ut tenemur ac formam dicti mandati apostolici diligenter observare. ad cartusiam prope & extra muros opidi Rostogk situatam ac cartusia legis marie nuncupatam communiter & appellatam in propria persona accessimus ibiqve dominis bartholdo kerckhofi & arnoldo hasselbeken proconsulibus hinrico mejer johanni wilken & hermano waren consulibus nomine & pro parte tocius consulatus & communitatis rostockcensis ad audiendum publicari notificari legi & insinuari rostockcensibus mandata apostolica preinserta nobis ac in hac parte collegis nostris injuncta comissa & directa per nos propterea vocatis ac per alios proconsules & consules dicti opidi rostock cum protestatione tamen qvod per publicacionē literarum hujusmodi nollent esse reqvisiti nobis & ad nos ad hoc specialiter missis ibidem presentibus dictas literas apostolicas fundacionis & erectionis novi collegii dicte ecclesie s. jacobi in dicto opido rostock situate auctoritate apostolica fundati erecti & instaurati publicavimus notificavimus & insinuavimus easqve de verbo ad verbum legi fecimus tradita tamen eis ac per eos recepta primitus copia earundem literarum apostolicarum debite auscultata qvam etiam honorabilis vir benedictus vigenbuck notarius & scriba eorumdem rostockcensium in presencia prenominatorum dominorum suorum proconsulum & consulum inibi & ad nos per alios proconsules & consules dicti opidi sic ut premittitur missorum iterum & ex superhabundanti cum dictis literis apostolicis de mandato nostro ibidem lectis & publicatis ut prefertur

fertur suis manibus tenens auscultavit & legi audivit eaqve de verbo ad verbum cum supra scriptis literis originalibus concordans reperta est tandem iidem proconsules & consules hujusmodi copiam preinsertarum literarum auscultatam ac eis datam ut prefertur nobis restituerunt seu restitui fecerunt ac de & super omnibus & singulis premissis finaliter responderunt & dixerunt qvod communitas rostockensis nullo modo collegium hujusmodi admittere vellet qvinimo eandem communitatem in & ad hoc consenciendum & admittendum fore & esse inflexibilem protestantes expresse se propterea nolle esse reqvisitos ne pericula corporum incurrerent copiam nichilominꝰ literarum hujusmodi apostolicarum auscultatam nobis restitutam ut prefertur à nobis & cum protestatione premissa videlicet ut haberentur pro non reqvisitis repecierunt & obtinuerunt ac eam servaverunt aliasqve & alia fecerunt dixerunt & allegarunt prout in qvodam instrumento publico de & super hujusmodi publicacione confecto plenius dinoscitur contineri unde tam per eorundem rostockcensiũ responsionem qvam etiam per qvandam pretensam appellationem si sic dici mereatur a publicatione hujusmodi eis ut premittitur factam & aliis in eadem contentis & expressis fictis & conflatis gravaminibus taliter qvaliter interpositis ac nobis pro parte totius consulatus & communitatis rostockcensis coram notario & testibus insinuatam inter alia clausulam hujusmodi videlicet verum qvod sit communitatem dicti opidi rostock inflexibilem prorsus & intractabilem esse neqve aliqvo pacto induci posse ut in erectionem Collegiate ecclesie in opido rostock consenciat imo bella vastaciones cedes vulnera atqve ipsam denique mortem perpessuram priusqvam ad erectionem dicte Collegiate ecclesie consensum prebeat in se continentem ad plenum cerciorati comperimus ipsos rostockcenses prefatos & prefata Sanctissimi domini nostri pape erectionem institucionem voluntatem decretum statutum reservacionem & concessionem omniaqve alia & singula in preinsertis literis apostolicis contenta minime curare aut illis obedire & consentire velle Qvinimo ipsos & ipsa totis conatibus qvibus possit & valeant resistere impedire prout de presenti resistunt impediunt contradicunt rebellisant & faciunt licet de facto Qvominus litere apostolice suum debitum

tum & plenum forciantur effectum in animarum suarum grave peri-
culum apostolice sedis & sancte matris ecclesie & mandatorum ejus
vilipendium contemptum clavium dictorumqve dominorum prin-
cipum & ducum magni & balthasaris principalium preinauditum non
modicum & scandalum plurimorum qvare fuimus pro parte eorun-
dem dominorum principum & ducum magnopolensium in prein-
sertis literis apostolicis principaliter nominatorum debita cum instan-
tia reqvisiti qvatenus attenta notorietate rebellionis & contradicti-
one resistencie & repugnancie ipsorum rostockcensium eosdem ro-
stockcenses ad hujusmodi consensum preauditum apostoliceqve sedi
obediendum cogere & compellere per censuras ecclesiasticas alia-
qve juris remedia qvibus expedit etiam si opus fuerit per invocacio-
nem brachii secularis juxta traditam nobis & directam à sede apos-
tolica formam processusqve desuper necessarios decernere ac decretos
aggravare usqve ad interdicti sententias inclusive ex qvo ad eosdem
Rostockcenses ut premittitur rebelles & contradictores sepius non
patet tutus accessus in forma solita dignaremur. Nos igitur johan-
nes episcopus & executor dictarum literarum apostolicarum prefa-
tus attendentes & premissos dictos rostockcenses mandato apo-
stolico nobis in hac parte directo fore & esse rebelles illisqve parere
ac manifeste & notorie obedire recusantes idcirco prefata omnia
& singula sic ut premittitur petita citra tamen invocacionem
brachii secularis ad qvam nichilominus in posterum si opus fuerit
procedemus decernenda duximus & decernimus dei nomine per
presentes has literas nostras desuper concedenda. Qve omnia &
singula premissa nec non preinsertas literas apostolicas & hunc no-
strum processum ac omnia & singula in eis contenta auctoritate apo-
stolica nobis commissa ac qva fungimur in hac parte vobis omnibus
& singulis dominis supradictis & universum cuilibet communiter vel
divisim intimamus insinuamus & notificamus ac ad vestram
& cujuslibet vestrum noticiam deducimus & deduci volumus per
presentes. Nec non vos omnes & singulos dominos supradictos &
vestrum qvemlibet tenore presentium reqvirimus & monemus
primo secundo & tercio vobisqve nichilominus & vestrum cui-
libet

libet invirtute sancte obedientie & sub excommunicacionis sanctissime pena qvam in vos & vestrum qvemlibet nisi presentibus obtemperaveritis sive obediveritis canonica tamen monitione premissa ferimus dei nomine in his scriptis districte precipientes mandantes qvatenus infra sex dierum spacium post presentacionem seu notificacionem presentium ac reqvisicionem vobis aut alteri vestrum pro parte dictorum dominorum principum & ducum principalium in dictis literis apostolicis principaliter nominatorum factam immediate seqventium qvorum sex dierum duos pro primo duos pro secundo & reliqvos duos dies vobis omnibus & singulis Dominis supra scriptis pro tercio & canonica monitione ac peremptorio termino prefigimus & assignamus moneatis & reqviratis spectabiles viros ac dominos bartoldum kerckhoff gerhardum bockholt vicconem de herverde arnoldum hasselbecken proconsules ac engelbertum grunenhagen arnoldum pren johannem vresen hinricum meier rudolfum businck heinonem wedigen hinricum kron hermannum de waren hinricum mulschen johannem dreves gerardum turkowen lampertum kropelin marqvardum gerdes & jasperum schröder consules nec non markqvardum kroger johannem smet pannicidas simonem emmeren everhardum dikman pistores johannem berteldes theodoricum duvenelt sartores gottfridum westval paulum wulf fabros johannem tesken nicolaum subbeken sutores hinricum moller paulum randovven lanifices conradum hagemester johannem glanbeken doleatores ac etiam braxatores magistros & oldermannos ceterosqve pannicidas pistores sartores fabros sutores lanifices linifices doleatores braxatores ac omnes alios & singulos qvarumcunqve artium manualium sive cujuscunqve artis manualis artifices seu artificem & generaliter singulariter singulos utriusqve sexus homines in dicto oppido rostok commorantes & conversantes tam spirituales qvam seculares cujuscunqve status gradus condicionis dignitatis ordinis sive preeminentie fuerint in premissos rebelles ipsorumqve rebellium & contradictorum complices & adherentes eisqve consi-

lium auxilium & favorem in premissis prestantes tam exemptis qvam non exemptis qvorum etiam nomina & cognomina hic haberi volumus proinsertis & sufficienter expressis Qvos & nos tenore presencium sic monemus & reqvirimus qvatenus infra duodecim dierum spacium à die monicionis hujusmodi per vos aut alterum vestrum eis facte immediate seqventium qvorum duodecim dierum qvatuor pro primo qvatuor pro secundo reliqvos vero qvatuor pro tercio & peremtorio termino ac canonica monicione eis dem assignamus & vos assignetis ut erectionem institucionem & fundacionem collegiate ecclesie exparrochiali ecclesia S. jacobi cum sigillo archa communi & aliis collegiabilibus insigniis nec non unam preposituram & unum decanatum cantoriam & scolastriam ac octo canonicatus & totidem prebendas pro totidem canonicis qvi scilicet cum preposito decano cantore & scolastico capitulum dicte ecclesie constituant juxta preinsertarum literarum apostolicarum continentiam vim formam & tenorem admittant ac consensum prebeant inflexibilitatem q; & intractabilitatem deponant & permittant inviolabiliter observari omniaqve alia in eisdem literis apostolicis contenta observent & faciant ut suum debitum & plenum sorciantur effectum Nec ipsam erectionem ex certa scientia ut premittitur factam ulterius aliqvomodo impediant vel retardent Nec impedientibus seu retardantibus dent consilium auxilium aut favorem publice vel occulte directe vel indirecte aut qvovis qvesito ingenio vel colore ac etiam ut ipsi rostokcenses prefati infra hujusmodi monicionis tempus nos per eorum patentes literas sigillo consulatus ipsorum autentico sigillatas aut instrumentum publicum per notarium publicum superparicione & obedientia hujusmodi confectũ nos certificent & reddant cerciores Alioqvin lapso termino monicionis hujusmodi dictos monitos nominatim & in specie aliosqve generaliter inclusos in genere ex nunc prout extunc & extunc prout ex nunc dei nomine in his scriptis excommunicamus Qvos & vos dicto monicionis termino effluxo singulis dominicis diebus & festis in vestris ecclesiis monasteriis & capellis dum qvando & qvotiens expediens fuerit publice de ambonibus vestris coram populi multitudine

dine excommunicatos denuncietis & in divinis aut extra evitetis & a christi fidelibus arcius evitari faciatis donec aliud desuper habueritis in mandatis Si vero prefati moniti eorumqve complices & adherentes rebelles & contradictores eisqve consilium auxilium vel favorem parantes per alios duodecim dies dictos duodecim dies immediate seqventes hujusmodi ex communicacionis sententiam pertinaciter sustinuerint animo pharaonis indurato & nos certificare & absolucionem de super impetrare omiserint Nos tunc attendentes qvod crescente contumacia merito crescere debeat & pena ne facilitas venie audaciam tribuat delinqvendi processus nostros hujusmodi aggravandos duximus & aggravamus dei nomine in his scriptis Mandamus vobis dominis universis & singulis suprascriptis modo & forma premissa sub dicta excommunicationis pena qvatenus auctoritate nostra immo verius apostolica dictam excommunicacionem reiterando & innovando singulis diebus dominicis & festis in vestris ecclesiis monasteriis & capellis infra missarum & aliarum horarum divinarum solennia publice de ambonibus vestris prenominatos bartoldum kerckhoff gerhardum buckholr vickonem de herverden arnoldum hasselbecke proconsules aliosqve consules nec non pannicidarum pistorum sartorum fabrorum sutorum lanificum linificum braxatorum & doleatorum magistros & oldermannos omnesqve & singulos alios superius ingenere & in specie nominatos ipsorumqve complices & adherentes ac eis consilium auxilium vel favorem in premissis parantes sic per vos nominatos ac denunciatos excommunicatos & aggravatos nominatim campanis pulsatis candelis accensis & demum extinctis & in terram projectis cruce erecta & religione induta aqvam benedictam adspergendo ad fugandum demones qvi sic eos detinent ligatos & laqveis suis cathenatos orando qvod dominus noster jesus christus eos à rebellione & contradictione hujusmodi ad obedientiam omnipotentis dei & sanctissimi domini nostri pape & mandatorum ejus & ad gremium sancte matris ecclesie per magnam suam misericordiam reducere dignetur ne eos in tali perversitate & duritia dies eorum finire permittat cum decantacione responsorii revelabunt celi iniqvitatem jude & psalmi deus laudem

 meam

meam ne tacueris cum an. media vita in morte sumus & his finitis ad januas ecclesiarum vestrarum una cum clericis vestris ad terrores ut eo citius ad obedientiam redeant tres lapides versus domos habitacionum suarum sive versus opidum rosto. k proficiendo in signum maledictionis & ne qvam deus dedit chore datan & abyron qvos terra sustinere non potuit sed justo dei judicio vivos absorbuit ut in infernū descenderent vincientes coram multitudine populi ad divina audienda congregata solenniter publicetis & denuncietis ac ab aliis qvantum in vobis est publicari & denuntiarii ac ab omnibus Christi fidelibus arcius evitari faciatis non cessantes ab his donec aliud desuper habueritis in mandatis Verum si qvod absit prefati denunciati & aggravati se infra alios duodecim dies dictos viginti qvatuor dies proxime & immediate seqventes nos per eorundem patentes literas sive instrumentum publicū mandatis nostris immoverius apostolicis paruisse ac realiter obediviſſe non significaverint ac docuerint absolucionē ut premittitur obtinentes sed perdictos dies ac intervalla temporū hujusmodi excomunicacionis & aggravacionis sententias animis qvod absit sustinuerint & eorum qvilibet sustinuerit induratus nos tunc qvod perversorum audacia presumta id exigit unica pena non contenti forcioribus arceantur penis ne fides illorum ledatur qvi suis superioribus obedientiam debitam semper impenderunt processus nostros hujusmodi reaggravandos duximus & reaggravamus dei nomine per presentes mandantes vobis omnibus & singulis dominis supradictis penis sub premissis qvatenus dicta nostra auctoritate apostolica nobis commissa & qva fungimur in hac parte omnes & singulos christi fideles utriusqve sexus & status homines tam spirituales qvam seculares ac etiam religiosas personas cujuscunq; status gradus ordinis seu religionis fuerint exemptis & non exemptis qvorum nomina & cognomina hic habere volumus pro insertis & sufficienter expressis etiam si aliqvibus ex eis indultum sit qvod excommunicari suspendi vel interdici non possint per apostolicas literas non facientes de indulto hujusmodi ac de verbo ad verbum certam & specialem mencionem modo & forma premissa moneatis & reqviratis primo secundo terçio & peremtorie prout

nos

nos monemus & reqvirimus eosdem ipsis & eorum cuilibet sub dictaexcommunicacionis pena districtiusin) ngenda qvatenus intra sexdierum spacium monicionem & reqvisicionem hujusmodi eis aut eorum alteri factas immediate seqvencium qvos sex dies ipsis & eorum cuilibet pro omni dilatione terminoqve peremptorio ac monicione canonica assignetis prout assignamus eisdem à participacione & communicacione predictorum denunciatorum excommunicatorum aggravatorum & reaggravatorum penitus & omnino desistant nec cum eis vel eorum aliqvo loqvendo conversando comedendo bibendo emendo vendendo aut cum eisqvovis alio modo contrahendo neqve ipsis cibum sal aqvam ignem vel potum ministrando aut aliqvo humanitatis solacio preterqvam in casibus & personis à jure permissis participent seu eorum aliqvis participare presumat Nec eisdem rostockcensibus sicut premittitur denunciatis excommunicatis aggravatis & reaggravatis consilium auxilium & favorem in eorum pertinacia prestent aut aliqvomodo prestet seu prestari procurent vel eorum alter procuret publice vel occulte directe vel indirecte aut qvovis alio qvesito colore Consciencias eorum & cujuslibet eorum predictorum in domino desuper onerantes Et si qvod absit contrarium fecerint aut eorum alter fecerit nos in eos & eorum qvemlibet cum dictis denunciatis excommunicatis aggravatis & reaggravatis rebellirer participantes ex tunc prout ex nunc & e contra canonica monicione premissa sanctissima excommunicacione ferimus eosqve excommunicamus dei nomine in his scriptis Mandamus vobis dominis suprascriptis qvatenus dictis sex diebus effluxis eosdem participantes ac illos qvorum nomina sciveritis in specie reliqvos vero in genere una cum dictis excommunicatis aggravatis & reaggravatis publice de ambonibus ecclesiarum vestrarum excommunicatos denuncietis nec ab his cesseris nisi aliud receperitis in mandatis Præterea si qvod deus avertat prefati denunciati excommunicati aggravati & reaggravati dictas erectionem institucionem decretum statutum reservacionem concessionem & voluntatem apostolice sedis antedicte adhuc non admiserint cum effe-

ctu ac consensu implendi & ad effectum deducendi memoratis dominis principibus & ducibus magnopolensibus omnia & singula in hujusmodi literis apostolicis expressa & contenta non prestiterint ac fecerint ab aliis qvantum in eis est prestari neqve per eorundem literas sive instrumentum publicum de hujusmodi effectuali admissione paricionis & consensus prestacione nos certificaverint dictasqve sanctissimas denunciationem excommunicacionem aggravacionem & reaggravacionem per alios duodecim dies dictos triginta sex dies immediate seqventes sustinuerint pharaonis duriciam imitando ad modum aspidum surdarum aures suas obturancium ne voces audiant incantancium Nos extunc prout ex nunc & è contra lapsis terminis antedictis omnes parochiales ecclesias videlicet beate marie virginis s. jacobi s. petri & s. nicolai ac etiam monasteria s. johannis predicatorum s. katharine minorum ordinum ac fratrum de communi vita nec non s. crucis monialium ac etiam capellas s. gertrudis s. spiritus & s. georgii intra & extra muros dicti opidi rostockexistentes existencia ac etiam omnes & singulas villas opida villarumqve & opidorum parochiales ecclesias in & sub dominio dictorum rostockcensium ut premittitur denunciatorum excommunicatorum aggravatorum & reaggravatorum existentes sive existencia generaliter in scriptis dictis duodecim dierum termino effluxo Qvorum qvatuor pro primo qvatuor pro secundo reliqvos vero qvatuor pro tercio & peremptorio termino eisdem assignamus canonica tamen monicione premissa dicta auctoritate apostolica nobis commissa & qva fungimur in hac parte continuo ecclesiastico supponimus interdicto ac in omnibus & singulis civitatibus opidis castris villis suburbiis & qvarumcunqve ecclesiarum collegiis parrochiis & aliis qvibuscunqve locis in & sub qvibus & ad qvem dictos denunciatos excommunicatos aggravatos & reaggravatos ac interdictos seu eorum aliqvem morari declinari seu devenire contingat qvamdiu ibidem fuerint seu eorum aliqvis fuerit cessetis & ab aliis cessari faciatis apertis januis ac divinis Qvam cessacionem per tres dies continuos post ipsorum denunciatorum excommunica-

municatorum aggravatorum & reaggravatorum & interdictorum vel alterius eorundem ab inde receſſum obſerveris & continuetis ac ab aliis qvantum in vobis eſt obſervari & continuari faciatis Mandamus vobis omnibus & ſingulis dominis ſupraſcriptis qvatenus ſub pena late excommunicacionis ſanctiſſime irregularitatisqve nota ne inibi ſtante hujusmodi interdicto ſive durante ceſſacione hujusmodi qvod& qvam dictam autoritate apoſtolica canonica monicione premiſſa ferimus dei nomine in his ſcriptis & etiam promulgamus aliqva divina officia celebretis ſeu eccleſiaſtica ſacramenta miniſtretis neqve aliqvo modo celebrari ſeu miniſtrari permittatis preterqvam in caſibus à jure conceſſis & permiſſis niſi baptiſmus & prima omnibus indifferenter eucariſtia infirmis tantum & privatim ſine eccleſiaſtica ſollennitate contrahatur ac inibi & ſub iisdem locis decedentibus eccleſiaſtica denegetur ſepultura Non ceſſantes ab his donec & qvousqve aliud ſuper hoc habueritis in mandatis Conſciencias veſtras & cujuslibet veſtrum in domino deluper onerantes cum intimacione & certificacione premiſſa qvod ſcilicet dictis monitis in hujusmodi monicione terminis ſic ut premittitur eis ſucceſſive prefixis & aſſignatis per ipſorum patentes literas ſigillo eorum ſolito ſigillatas vel inſtrumentis publicis nos de paricione & obediencia hujusmodi certos reddiderint nos nichilominus tunc & in qvolibet dictorum terminorum termino ſucceſſive easdem cenſuras & penas ſupradictas executioni de mandabimus ac alias prout juſtum fuerit facere curabimus dicta apoſtolica auctoritate nobis commiſſa & qva fungimur in hac parte ipſorum aut alterius eorum contumacia & rebellione in aliqvo non obſtante In qvorum omnium & ſingulorum fidem & evidens teſtimonium premiſſorum patentes literas ſive preſens publicum inſtrumentum hujusmodi noſtrum proceſſum & cenſuram predictam in ſe continentes ſive continens exinde fieri & per notarium publicum noſtrumqve & hujusmodi cauſe coram nobis ſcribam infraſcriptum ſubſcribi & publicari mandavimus noſtriqve ſigilli qvo in talibus utimur juſſimus & fecimus appenſione communiri. datum & actum in caſtro noſtro ſchonenberg ſub anno à nat. dni milleſimo qvadringenteſimo octuageſimo qvinto indi-

ctione

ctione tercia die v. mercurii prima mensis junii pontificatus sanctissimi in christo patris & domini nostri domini Innocencii divina providentia pape octavi anno primo presentib9 ibidem commendabilib9 viris dno. hermanno bygad. cappellano nostro & valido ottone rosenhagen famulo nostre diocesis testibus ad premissa vocatis.

Et ego rudolphus schoppe clericus raseburgensis diocesis publicus sacra imperiali autoritate notarius prefatiqve reverendi in christo patris & domini domini Johannis episcopi razeburgensis & executoris ac in hujusmodi negocio coram eo scriba qvod hujusmodi literarum apostolicarum presentacioni & recepcioni protestacioni intimacioni publicacioni processus peticioni & decreto ceterisqve omnibus premissis dum sic ut premittitur per dictum dom. episcopum & coram eo fierent & agerentur una cum prefatis testibus presens interfui eaqve sic fieri vidi & audivi Ideoqve hoc presens publicum instrumentum hujusmodi processum in se continens manu alterius ingrossatum subscripsi publicavi & in hanc publicam formam redegi signoqve & nomine meis solitis & consvetis una cum appensione secreti dni. episcopi & executoris de ipsius expresso mandato consignavi rogatus & reqvisitus in fidem & testimonium omnium & singulorum premissorum.

Ex promisso alterum nunc sese offert monumentum, nempe Carminis de hostia Sternbergæ à Judæis confossa, olim latinè conscripti h. v. *Convolat in montem Stellæ* &c. Versio germanica, à Bibliotheca Ducali Sverinensi in membrana hodie asservata.

DIs geschehnnu einst der Jahr/
Dat de vermaledigete beschnedene Schaar/
Tom Sterenberg is to samde kamen/
Eene Werdschop clicken dar to holden:

Fruwen

Fruwen und Mann Junck und Olden /
Dar hedde man wol vornamen/
Dranck und Kost to so danen Dische
Wild und tam Vleisch unde Fische/
Und wat dar bevelt dem Schmacke.
Seedenspeel künstig / und geringe/
Striken/ Dansen / und idelke Dinge
Sanges gevel na allem Gemake.
Dit möcht me al dar hebben mercket
Woker/ boven Hövetstol / ghestercket.
An Panden dar entoget mennigerleye/
Um dat Kalff de spottesche Danß
Wart wedder üppet / degger gantz
Van dullen jödeschen Geschreye.
Doch ditt stunt alle tho verdulden/
Heddest du Jöde van hettlicken* Schulden *heßlichen
Dyn Lachend nicht endet mit Schmerte/
Dat leste dyns wuchens mas moye/
We und weynend mit Jammers Broye
Me en hebben den een steenig Herte.
Wente dörch gar geringe Löffte/
Ein Prester Leyder eene verkoffte
Twe zarte Hostien consecrert/
Dat Huß dar de Werdschop schach/
Wert gewandelt in eener Mangels-Vlach/
De Taffel als eene Kapstede* geberet/ *wohin alle
Dar me scholde guden högben syn/ sehen solten
Wert dat Lach gewandelt in Pyn/
De Brode in Brevel / Grimmichheit/
Spiese/ was nicht went Preckel und Stecke/
Wyn de wunderblodes Becke
Twe plackede Döker syn noch bereit:
Sus vornygeden*. joem Crütze dar/ *verneueten

Dy Schepper / Regerer / und Vorlöser twar
O Gnadenriker Here myne /
De Taffel is Crütze de Hande Strenge /
Laster ts Geitzel* dran Dorne dmunge / *Geissel
Nest / Speer Natel mag Nhagel syn /
Du segst ; myn Volck so lang geprövet /
Wormede hebbe eck dy bedrövet
Deme da dat Crütze süß beresst:
Hebbe eck dy nicht den Banden etlett /
Overt rode Meer dhröge gelett /
Unde so den van Eyypten entgehst
Vertig Jahr in de Wostenye
Was hemmelisch Brod dyn Leckerye /
Darvor my äver ein Crütze stifftest:
Enen Wyngarden hebbe ick dy uterwehlt /
Water ut dem Steene tor Lavinge gemelt /
Sunder sacke du dick vorghifftest /
Surlinge my vor Druffelen reckest /
Gallen vor Honig bitterlich leckest /
Dat Crütze anrichtende anderwerff /
Undanckbahr uter Woldaden finde eck dy /
Dyn Leve / Brochte und Fre to my
Schatte eck noch ringer den een Scherff
Tegen dem Vader du Söne bremmest /
Du Knecht tegen den Hern dy remmest /
Tegen Gad / du anrechtige Creatur
Mit List ahne Krafft dy weddersest /
Deme Huse up een Hilgen Loven ghevest.
Van Anbegin der Addern Natur /
Wenn du rede brukest dyner Macht /
Tegen Brud und Brodegam in wredder acht
Ane Lyden und Ende so noch bestahn /
Süsteen hefft sülven Godes Sohn /
Sek berantwordet mit limplikken Tohn
Ek mag ed Vorlangen sunder wan
De ek Jhesu een Vorfechter bin /

Wat

Wat will eck wünschen im tornigen Sinn/
Dy leidigen verworpenen Jöden/
Wer du wol der Keserliken Gewalt
Und Gesetten entgingest mennigfalt.
Schwepen behören tegen de Roden/
Bsundern dy/ dar du dat höbet/
Unde nicht de *lermate** hest geschonet *Gliedmassen
Jesum sülvest du henynische Hund
Wat krigst du tho Lohne/ einen hefftigen Schmock/
Die Pyne wert vortrecket ok
Tho Pulver gar verbrand von Stund
Des dyn Geschlechte vorder entgelt/
Wor see sik to malken hebben sett/
Vorstettet werden intsamen/
Vorbeydest* du noch dat Land so söte *Erwartest
In Honiges und in Melkes-Blöte/
Herschende Boden alle Nahmen/
Nu wanest du in der Statt billichte
Der niemand bullschrifft ör schon Gesichte
Sekerliken allen Storm erbeedest.
Doch mit seenden Ogen bist du blind
In schrifftliken Sinne juwer neyn* erwinnt/ *niemand
Dat du gheistliken beth uhtledest/
Eyn Mus der Kypen/ dem Schote eyn Schlange
Der Volden een Für vil degger bange/
Wat wünsche ek dy du leide Geist
Der teese vorfallen is al die Goit
Mesröchlig dy schlechte dregt dröben Moit
Trostelos dar id des behovet meist;
Een bitter Pyn is an dat Leven
De Tod were em een Trost gar even/
Wol kümpt de in traghem trede
Untellcker Teken de dar geschein
Leyder so en bewegt nicht eyn
Sus dullet se bulle na older Seede
Er beydn och unde weist nicht ween/
Thokumpstigen Messias du nomest den/
He is gekamen kehre wedder/
Dyn Art to *Penslyn* sek vernyget.
Een Mönk der Gestlichheit vortyet
Dorch dy thüt he in Nutzen nedder/
Noch twee Hostien he dy ghifft

Darmede

Darmede din Volck een Spott drifft
Vormelde de/ edder Korthes vorgha
Den armen Prester dar brochtest tho
Dat he in Jsern und Vüer leit also
Van stund he entwiget was darna.
Desser Dinger heffstu gheplogen vil/
Ek en weit nicht wat ek dy bidden wil/
Du stinkende Drog van Arden/
Svelle unde blut dorre und stincke
Kryle und bule alderweghen plincke/
Neimand en köne dins Trostes warden
Heitlike *Slavon* egben und ungheseen
Der ewigen Pyn kanstu nicht entfleen
Ed der süst mit Ruwe wedderkehrest/
Der Kerken Dör di apen steit
Dar Hedenschop lovende henn in gheit
Gha mede und besitt wat du begehrest.
Wowoll disser Selschop Tael was grot
Tom STERNEBERGE likewol Brandesnott
Leit dat beerde *part* van hundert.
Eleazar Höbetmann kam en weg
Syn Wyff sülff ander ghing Ordelsstech
Der Plage hefft mennigen wundert
Desser Geschicht me denken mag
Don me de Eddlen Heeren sach
Tho Mecklenborg frisch regeren.
Hertzogn *Magnus* und *Baltazar* Gebröder
Alse merer beler unde groten Göder
Prißlick mit Tucht unde Eeren/
Der Strafflinge see nicht plegten tho spahren
Unde deßer hie Hovetlüde waren
In eerer Stadt Rostock genant
Int Jahr uns Christenen vordelich
Veertein hundert twe und negentich
So id röchtig is und bekand/
De Ehrwerdighe tho Sverin Bischop Cord
Gheluck sek sülff sebede dar vort/
Den Misdeder süß *degraderde*
Herr *Peter* Denne vorher ghenomet/
Me hopet denen he sy unverdömet
Went he gar böetlicken gheberde.

(O)

ADDENDA.

Quò avidiori Lectori harum paginarum tanto magis consulam, jungo hic nonnulla, quæ serio paulo mihi exhibita, ad majorem tamen Lostianæ familiæ cognitionem, atq; illustrationem pag. 8. 9. & 10. faciunt. Floruit autem jam ao. MCCCLXXX. JOHANNES LOSTIUS qui Senator Civitatis Wismariensis, inde ad annum ejus seculi octogesimum nonum, quo demortuus est, exstitit. Non pro certo affirmare possum, an hujus filius, an vero frater fuerit alius quidam GERHARDUS LOST. qui anno ejus seculi nonagesimo primo senatoria dignitate ibidem fuit ornatus, & sequentis seculi anno octavo inter Consules receptus, qua dignitate etiam usque ad annum secutum decimum sextum conspicuus fuit. Ab hoc GERHARDO conjicio tres filios relictos esse, NICOLAUM, illum Canonicum Lubecensem, (vid pag. 9. & 14) PETRUM, CONRADI nostri parentem, aliumq; HANS LOSTE dictum, civem Wismariensem primarium, qui vixit circa annum circiter MCCCCL. PETRUM LOSTIUM ab omni suspicione, quasi ipse ob partium studium à seditiosis turbatoribus illis fuerit electus Consul, (vid. pag. 24.) facile liberabit, si noverimus, eos qui tempore tumultus ab A. 1427. in senatores & Consules electi sunt, ex fece plebis fuisse desumtos, sicuti ostenditur ex Manuscripto quodã fide dignissimo, cujo sequentia verba mecum communicavit Vir rerum patriæ, Wismariæ suæ scientissimus, admodum Reverendus Dominus M. SCHROEDERUS, Verbi divini ibidem ad D. Mariæ Minister præclare merens, fautor atque amicus inde ab academicis annis mei amantissimus. Verba hæc sunt: Domina KATHARINA ad clamorem populi senatum deposuit, & reposuit alium, qvem cives nominaverunt ex communibus civibus, unum carnificem, unum lanificem, unum sartorem, unum pistorem, unum sutorem, unum fabrum, unum doleatorem, unum institorem &c. *Deinde etiam notandum, nomina eorum, qui inter dictas turbas illas atq;*

motus

motꝰ Wismarienses patres fuere conscripti in matriculã ejꝰ Civitatis nunqvã esse inserta, qvo tanto felicius memoria omnis istius perturbationis exolesceret: hujus vero PETRI LOSTII, & collegarum ipsius mentio in albo facta est, certissimo indicio, eos atro inter sediciosos calculo non esse notandos. Qvod superest, veniam dabit B. L. festinationi Typographi, si qva in numeratione paginarum, vel nonnullas etiam in vocibus literas minus recte positas accuratior ipsius oculus offenderit. Leget autem nobiscum p. 7. l. 14 pro suu, sui. p. 32. in not. (x) pro p. 307. leg. p. 370, p. 39. l. 42 pro thoro leg. toro p. 41. l. 7 pro septuages. diu sexagesimũ, l. 19 pro Sverinensis, Sverinens. p. 44 in adjecto carmine rectius forsan nonnulla legerentur, si concessum fuisset alia Msti exemplæ conferre. Nolui tamẽ qvicqvã mutare, qvamvis pro nudus linea 2. præamarem rudis, & l. 16. pro senior, serior, p. 46 l. penult. in notis pro not. (d) leg (c) & ad literam (e) in textu pro (d) positam inferius hanc notulam adde: (d) Conf Excellentissimi Dn. D. GRAPII, Fautoris atqve Collegæ nostri multo honoratissimi, recentissimum scriptum Das Evangel *Rostock p. 214, p. 47. inferius notæ primæ præfigatur (e); pag. 52. in not lin ult. pro Cap. XIV. 19. leg. c. XI. p. 91. pag. 55. in not lin 2. pro Disput. I. tit. XI. §. 4. leg. Disp. II. Tit. I. §. 17. pag. 61. lin. 9. pro propriis suis leg. propriis suis BONIS. &c.*

Ad Nobiliſſ. & Clariſſ.
DN. HELMUHT CHRISTIAN. SCHUTZIUM.
Primæ Diſputationis Defenſorem Alacerrimum.

EX qvo in privatis cum commilitonibus Tuis congrediendi exercitiis non præclaram tantum in Te ſacrarum rerum ſcientiam, ſed conjunctam qvoq; cum eâdem linguæ facundiam non ſine ingenuâ voluptate deprehendi, SCHUTZI doctiſſime, facile augurari nunc poſſum, qvo ſucceſſu diſputationem â Te propoſitam in publicâ doctorum freqventiâ ſis defenſurus. Cujus rei & documentum jam in duplici de Miniſtro impio diſputatione ita dediſti, ut ab omnibus laudem non vulgarem conſecutus fueris. Nunc, cum & in patriæ noſtræ hiſtoriâ easdem corollas lecturus es, eò majori alacritate Tibi applaudent univerſi, qvo non rariora tantum ſunt id genus argumenta, qvæ & eo ipſo maturius judicium & ampliorem lectionem reqvirunt, ſed animum inſuper legentis mira qvadam dulcedine perfundunt. Qvid enim ſvavius patriâ eſt; Qvid animum magis titillat, qvam retroſpicere in præteriti temporis faciem, ibiqve tanqvam in ſpeculo intueri, qvid geſtum olim fuerit, ſive in rep., ſive in Eccleſiâ? Qvâ in re viam Tibi præit Excellentiſſimus PRÆSES Tuus, jam in aliis hoc in genere ſcriptis celebre nomen pridem conſecutus. Tibi verò, optime SCHUZI, de iſtis veriſſimarum laudum argumentis enixè gratulor, utqve illorum aliqvando fructus ubere copiâ ſentias, ex animo precor. Scr. Roſtochii, die IV. Aprilis, MDCCVII.

JO. FECHT, D. P. P. Conſiſt. Duc. Adſ. & Diſtrict. Roſt. Superint. Fac. Th. Senior.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0106
DFG

Ad Clarissimum Dominum SCHUTZIUM

Post tres Theologicas Dissertationes Qvartam nunc ex Historiâ Ecclesiasticâ Disputationem defensurum Gratulatio Poëtica.

DOctis invigilas operis, *Doctissime* SCHUTZI,
Perqve horas omnes crescit avaritia,
Qvâ melior dici nec fingi novit, inhærens
Gazis, qvas cœlum laudat, & ornat humus,
Sublimis Tibi namqve placet sapientia cœli,
Qvidq; homo, qvidq; DEus, qvid Mediator, amas:
Et morbos animæ perqviris, qvodqve medetur,
Ausibus eximiis discutiendo legis.
Doctè pervadis Linguas Oriente Magistro,
Nec tibi, cum loqveris lingua diserta deest.
Nec minus egregiis Tua mens conatibus Artes
Perreptat pulchras, deliciumqve Sophûm:
Pervolat historias, & segregat optima pravis,
Vera tenet, gustat cœtera, falsa premit.
Sic operas operis, Juvenis clarissime, jungis,
Nec somno torpet judiciosa manus.
Testaris, vanè Te non petiisse Ministrum
Templa Tuæ Patriæ. Spes Tua magna viret,
Qvamqve ornas hodie Patriam, Tibi Patria solvet
Indubiè justo præmia larga die.
Est magnum, priscos manes revocasse sepulcris,
Et benè promeritos restituisse Viros.
Si nostros cupimus pro posteritate labores
Vivere, cum tepidô spiritus ore volat;
Nos qvoqve debemus, qvorum mors artubus una
Insidet, invictos reddere morte novâ.
Reddimus, his memorem meriti cum sistimus orbem,
Ore, manu, calamô sic renovante dies.

Gra-

Gratulor, ô SCHUTZI, probitas tua, sedulitasqve,
Et doctrina freqvens, assiduusqve labor,
Non sinet egregium Te multa diuqve latere,
LOSTIUS Antistes, credito, gratus erit.
LOSTIUS ê tenui revocatur pulvere per te,
Idem pulvureâ Te revocabit humo.
Laudabit studium felix Urbs Wismara doctum:
Qvem laudas, patriâ Wismarienſis erat.
Laudabit studium *Supremus Episcopus Oræ*
Sverinenſis: ibi Præsul & ille fuit.
Heus confide DEO, *ô Amice, Domestice qvondam,*
Convictorqve olim. Nam ruit illa dies,
Illa dies, qvâ Te Dominus vocitabit ad alta,
Præmia qvadruplicis larga laboris erunt.

Spondet optima ominans
Auditori & Amico, atqve antehac Domestico &
Convictori suo Dilectissimo Imqve
JOH. PETR. GRUENENBERGIUS. D. P. P.
Consiliar. Consist. & per D. Mecl. Superintendens.

Admodum Reverendo, Amplissimoq;
DN. JOACHIMO MARTINO SCHUMANNO,
Theol. optime merenti, & in Cathedrali Ecclesia Sverinensi Pastori vigilantissimo,
Affini & in Christo Fratri suo sincerissime dilecto!

Cum jucundissimum illud literarum commercium hactenus inter nos substitisset, præsens epistola manu Typographi expressa Tibi reddi cupit. Nosti adhuc Schützium *meum, ex istis Garzensium precibus, Patri in ministerio Verbi suc-*

bisuccessorem eum flagitantibus, sed aliis ovibus pascendis, Deo ita moderante, hactenus relictum. Imo ex tribus jam disputationibus Theologicis promtitudinem hujus Viri Juvenis exploratissimam habes. Hinc, cum non dubitaret LOSTIUM meum, vel potius Tuum, cum eandem Civitatem patriam habeas, publica disputatione expositum, Tibi etiam offerre, sine literis eum dimittere nolui. Quas Tibi gratas fore tanto minus dubito; quo jucundior Tibi omni tempore egregii LOSTII tui fuit memoria; imo quo impensius me concitasti, ut hujus Viri vitam rerum antiquarum cupidis Lectoribus permitterem; quo diligentius denique, quæ in vestris circulis sepulta jacebant, eruisti, exquisivisti, communicasti. Sicuti vero sponte tua in Schützium meum benevolentiæ tuæ radios derivare voluisses, cujus probitatem cum industria indelassabili & eruditione haud vulgari conjunctam omnium nostræ Academiæ, quos audivit, Doctorum voces loquuntur, publica illa testimonia haud pœnitenda suffragatione confirmantes: ita eo cumulatius nunc favore tuo illum frui patieris, quin aliorum quoque Patronorum benevolentiam illi comparabis; quo majori cura nunc à me, volente sic LOSTIO tuo, rogaris. Equidem Tibi cum meo ipsius nomine ex arctissimo illo affinitatis vinculo plurimum debeam, aliena etiam Schützii mei causa plus me debiturum sincere promitto; qui tanto alacriores mecum preces fundet, quo summum Numen omni prosperitatis genere Te perornare atque in omnem splendidissimam familiam tuam, sed & meam, gratiæ suæ fluvios nullo unquam tempore exarescentes, clementissime effunderit! Vale quam bellissime! Dab. Rostoch. A. 1707. d. April.

DAV. HENR. KOEPKEN. D. P. D. P.

(•)

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0111
DFG

Ecclesiæ suæ comparaverit, nisi i
literas Capituli esset relatum (p): s
tas *LOSTII* facultates debuisset cens
piscopatus illius chartis fuisset insert

Commodum hic afferetur ill
mentio, qvam subiit *LOSTIUS* cum
Ducibus MAGNO, & BALTHAS
drale Templum in civitate Rostoc
dum. Pro eo enim ardore, qvo u
& inprimis MAGNUS Ecclesiæ au
landi flagrabat, facili negocio à Cle
erant incensi, ut Collegiatam Eccle
qvæ hic loci B. Jacobo qvondam fue
tio autem, qva conmoti fuerint, u
teris civitate Cathedram erigere cor
alias ita expressa legitur apud *LIN*
nocte dieqve in ea laudes divinæ peren
Doctores postmodum laboris pertæsi se c
tem, qvi nunc saburratis marsupii
per totum terrarum orbem, addu
diuturno labore conqvisiviissent. C
GNUS Dux qvi *efferbuerat in re*, qv
& splendor religionis omnibus facit con

(p) *In cit. Extract. No. CCCCLXXXVI*

Bürger zu Schwerin ver
schoff *CONRADO* ein Hauß
vor 7r. March/ *Anno* 1498.
Michaël. (q) *mallem dixi*
sed cum CRANZIO ita lib. X
loqvi placuisset, idem forte
optavit LINDEBERG, Chr
Cap. XIV. 19.

Copyright 4/1999 YxyMaster GmbH www.xymaster.com
VierFarbSelector Standard* - Euroskala Offset
Focus Balance
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn774770708/phys_0112
DFG

loqvitur *CRANZIUS*, Senatui & Academiæ Rostochiensi hanc suam intentionem patefecisset, tanto major spes ex eorum demonstrata in hoc institutum animi propensione videbatur elicienda, fore, ut votis ipsius feliciter satisfieret. Ast, qvam acerbe, qvam iniqve complures deinde contra id senserint, qvomodo non tam Eccles[illegible] qvam dominationis suæ augmenta Principe[illegible] intenderent, & munitionem qvandam, a[illegible]anc coercendam, intra mœnia ejus es[illegible]berioribus legi poterit apud [illegible]res. Ubi simul observa[illegible]ucum suorum consil[illegible]pugnaverit. Ea[illegible]oster, ex[illegible]dhorta[illegible] *LA*[illegible]NUS [illegible]ta etiam [illegible]atre BAL[illegible]torium beym [illegible] *D LOSTEN* an die Ro[illegible] vermahnet / der Fürste[illegible] Vornehmen nicht zu hemmen/ [illegible]n Vermögen fortzusetzen/ daß *S. Jaco*[illegible] Beförderung GOttes Ehre willen/ zum[illegible]gemacht würde. Im Fall aber sie nach / wie vo[illegible]arin sich würden zu widersetzen und legen/ so würde Er als ein treuer Hirt durch den Ban/ die reudigen Schaffe von den gesunden Schaffen der Christenheit absondern und ausschliessen/ und ihnen alles Predigen und Gottesdienst legen. Qva tamen minus induci potuerunt Rostochienses, ut

 Ducis